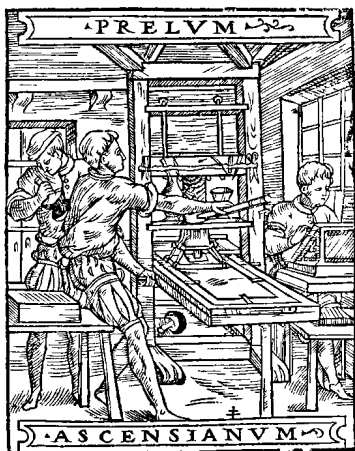

THEODORI BEZAE VE-
ZELII POEMAT A.

L V T E T I A E.

*Ex officina Conradi Badij sub prelo Ascensiano, è
regione gymnasiij D. Barbaræ.*

M. D. X L V I I I.

Cum privilegio Senatus ad triennium.

*Vos docti docta praecingite tempora lauro:
Mi satis est illam nel tetigisse manu.*

THEODORVS BEZA VEZELIVS

Melchiori Volmario Heluetio præceptori suo S. P. D.

ET SI totum hoc scribendi genus à multis & gra-
uibus & eruditis hominibus reprehendi solet, nūquam
tamen hoc à me potui impetrare, ut in eo excolendo o-
peram aliquam nō ponerem: siue ita cogente animi im-
petu quodam, siue quòd hanc exercendi styli speciem
nunquam uel ineptam uel inutilem esse putauī. Ad hæc
accessit grauissima iudicij tui authoritas, quæ quidē una
tantū apud me potuit, ut simulatque ex ijs literis quas
ad me Tubingæ dedisti, hæc nostra intellexi tibi & Ioa-
chimo Camerario mirum in modum probari, nihil ha-
buerim antiquius, quàm ut ea in unum uelut corpus
congererem: ratus nimirum in eo me à sanis hominibus
reprehensum non iri, in quo uestram sententiam atque
suasionem sequutus essem. Adhibitis igitur in consilium
amicis, quorum & ingenium & iudicium in huiusmo-
di rebus singulare sæpe iam antea expertus eram, de-
cerptis que demum his paucis uersibus, qui & minus in-
culti & paulò uelut maturiores uisi sunt, hunc tandem
libellum confeci. Quem ego quidē etsi ab initio nemini
dedicare constitueram, quòd leuius quiddā esse uideretur
quàm ut ullius uel infini hominis nomen præferre
deberet, mutato tamen consilio, tibi commendare non du-
bitauis, partim ut eius rei patrocinium suscipias, cuius tu
mihi author fuisti præcipuus: partim uerò ut, quum uni
tibi plus debeam quàm cæteris omnibus, meam erga te
obseruantiam aut potius pietatē hoc munusculo testarer.
Nec enim deerant permulti, quos uel dignitatis gratia,
uel affinitatis, uel amicitie, possem deligere, quibus etiā
a. ij.

hoc qualecunque officij genus non ingratum uideri potuisse scio. sed ù si cognoscēt quæ tua in me constant beneficia, non dubito quin Volmarium quanuis externum hominē, sibi præferri debuisse fateantur. Quòd si qui in nobis uel artem requisierint uel naturam, per me id illis uerò facere licebit, dūmodo id omne quod in me fuit, præstitisse me intelligant: nec tamen ab ingenio uel diligentia tam parum posse, ut istis longè maiora, & studioso homine digniora non audeā polliceri. Vale. Lutetiae, VII. CAL. IUL. qui dies est mihi natalis.

ERRATA.

pag.	ver.		
18.	2.	pūs:	pūs?
22	30	uirtus	uirtus,
		fallax:	fallax
23.	15.	Antonij	Antoni
24.	4.	est platea?	platea est?
27.	12.	Candida,	Candida?
28.	2.	dicam,	dicam?
35.	24.	illius	ullius
33.	28.	Nymphas	lymphas
34.	23.	sex uersus quorū hæc sūt initia, Fallor, Dissimilēmq̃ue, Vel quòd, Et tibi, Vel quum, Displicuit. Lege hoc ordine, Vel quòd, Et tibi, Vel quum, Displicuit, Fallor, Dissimilēmq̃ue.	
44.	17.	fuit?	fuit.
55.	29.	consensura.	consensura.
59.	20.	Isse	Esse
61.	17.	In eundem.	IN PHILÆNVM.
87.	8.	Βεχæi.	Besæi.
87.	10.	ô tenelle!	ô tenelle
69.	17.	sterilem:	sterilem
99.	6.	Marguareta	Margareta, et sic deinceps.

THEODORI BEZÆ VEZELII

POEMATA.

EX SYLVARVM LIBRO.

DESCRIPTIO P. DECII
 cū patris, qui se COS. deuouit pro
 legionum salute, bello cum Latinis ad
 Veserim gesto: De quo Liuius lib. 8. ab
 Vrbe cond.

SYLVA PRIM A.

AM Romana acies uerti, iam cedere læuo

I Cœperat in cornu uirtus Romana, nec ullum
 S ubsidium est, retróque omnis spes lapsa referri,

Quñ geminas Decius tendens ad sidera palmas,

Quò ruitis? dixit, quò uirtus prisca recessit?

V nde fuga hæc? unde iste timor? uos cedere notis

H ostibus, & toties uictis dare terga Latinis?

A t moueat iurata fides, sanctique Senatus

I mperium, moueantque foci, moueantque penates.

D ixerat. interea premūt undique feruidus hostis:

D eserta fugiunt trepidi statione Quirites.

I lle autem intrepidus, quos Consul sistere uocæ

N on potui, dixit, renocabo morte: sacrati

M e dudum hoc Vates monuere, iecurque recisum.

E rgò age sacrorum ô custos, concepta profare

C armina, Romanis Consul sit uictima, nostro

S anguine quæratu victoria, sanguine nostro

P lacentur sæui Mānes, placetur Erynnis.

Mox igitur prætextam armis imponere iussus,
 Velatusque caput, mentoque innixus, & imus
 Subiecto pedibus telo, imperterritus heros
 His se deuouit uerbis præfante ministro:

Iane, & tu custos Capitoli Iuppiter, audi,
 Et gemini Romæ auctores, Mauorsque Quirinæque,
 Et reliqua in nostris notissima numina fastis.
 Vos etiam ô Mānes, Decium hæc audite precantem:
 Siqua premit patriam inuidia, & nunc uincere Romã
 Crimina siqua uetant, tandem deponite, quæso,
 Inuidiam ô Diui, Decius luat omnia solus.
 Seruetur patria incolumis, pulsoque Latino,
 Sublimes ducant Romani ex hoste triumphos,
 Interea, Collegæ, aciem, patriamque tuere:
 Indubiam ipse fero mortemque fugamque Latinis.

Desierat, faciem lux protinus occupat ingens,
 Qualis post noctis tenebras quum Thetide Phœbus
 Deserta illustrat splendenti lumine terras:
 Talis hic insiliens in equum sublimis, habenas
 Laxat, & in medios uolat imperterritus hostes.
 Illum fulgentemque armus, cinctuque Gabino,
 Ipse admiratur ueseris, miratur & ipse
 Iuppiter, & læuum tonat. audito omne læti
 Prospiciunt Romani omnes, oculisque sequuntur,
 Atque hominem esse negant Decium. Iam terga Latinus
 Vertit, & aduentu unius mutata repente
 Sors omnis, redeunt acies, animisque receptis
 Instant uictori uicti, tandemque feroces
 Romanus pellit, Decio moriente, Latinos.

MORS CICERONIS, EX LIB.
historiarum Liuij C. XX. & Vitis Plu-
tarchi, & Valer. Max.

SYLVA II.

Rgò ut uentorum rabiem, pelagi que furorem
 E Indomutum aspexit, fatis heu poscitur, inquit,
 Poscitur infelix Cicero: conuertite uela,
 Et me uicina moriturum reddite ripæ.
 S alicet has grates gladijs erepta tuorum
 P atria persolues? moriar, sic numina diuùm,
 S ic uoluere dei, seruata ut Consul in urbe
 T ullius intereat. nec plura effatus, ab imo
 C orde trahens genitus memoratæ ad nomina Romæ,
 I mbre oculos, lachrymisque genas impleunt abortis.
 A t licet assiduus exercita turba periculis,
 ? nuiti lachrymas nautæ tenuere, diu que
 O bnixi sæuos pelagi transcendere fluctus,
 O mnia laxarunt iratis carbasæ uentis,
 E t tandem incolumem statuerunt littore proram.
 D escendit mœstus Cicero, multoque labore
 M embra trahit confecta senex. simul undique magna
 C ircunstabat herum seruatorum turba, periculis
 N ec nimium stupefacta suis, nec tempore duro
 P ollicitam fractura fidem: pars apparat enses,
 P ars domino assistit, cæcæque ambage uiarum
 L ecticæ impositum ducunt, si fallere sæuos
 A ntoni possint gladios, turbæque sequentis
 E uitare minas. Sic ibat Tullius ille,
 T ullius ille togæ princeps, magnique senatus,

Qum procul aduentare uiros, inimicâque signa
 Conspicit, & stricto mortem procul ense minantem
 Poppilium, cuius quondam seruauerat ipse
 Fortunas, uitâque rei, quum libera Roma
 Olim illum audiret, mirareturque tonantem.
 Iam quoque sæuus adest, & poscit Herennius hostem.
 Quid faciat? num forte manus protendat inermes,
 Aut mercede petat ueniam? num flectere uerbis
 Defensi quondam conetur militis iras?
 Hæc ætas uirtusque uetant, & pectore in alto
 Fixus amor patriæ, Romæque cadentis imago.
 Vertite, ait, currus, plenis curratur habenis
 Iummertam in mortem: me pridem nuncia Phœbi
 Poscit auis, cæloque nouum coniungere ciuem
 Iuppiter exoptat. Bruti Cassique beatæ
 Viuite uos animæ. quòd si non omnia nobis
 Fata nocent, forsân nec nos moriemur multi.
 Iam uixi mihi Roma satis, me uita uereri
 Açta uetat nigræ damnoſa obliuia mortis.
 Occidite, at noscēt uenturi cuncta nepotes,
 AEternâque dabunt morienti hæc funera uitam.

Iummò (aut fallor ego, & frustra tibi Roma creatus
 Augur eram quondam) non semper amica fauebit
 Antoni Fortuna tibi, ciuésque peremptos
 Tempus erit uictrix à te quo Roma reposcat.
 Me iuuet interea speratum inuisere cælum.
 Desierat. iugulumque parans, immota tenebat
 Ora senex. Illum properantem in fata nec ipsi
 Aspiciunt equites læti, positòque furore,
 Vt nudum uidere caput, canâque senectam,
 Vix tandem inuiti lachrymas tenuère cadentes,

Et penè è manibus gladij cecidère cruentis.
 Vnus torna gerens truculentus Hierennius ora,
 D egeneres quid statis? ait. simul ense superbo
 C olla secat, nec adhuc satiatur cæde: scælestum
 A diunxisse scælus scæleri iuuat. ergò disertis
 A usas Antoni uitam signare tabellis
 C ædit & ipse manus. morientem uidit ab alto
 I n nitus cælo Phœbus, piæ áque refertur
 N ube caput texisse diu. fluuère cadentem
 E t flebunt Latiae æternùm Graiæque Camoenæ.
 F lex animis uerò Pitho (mirabile dictu)
 S ueta illi quondam tum res tum uerba loquenti
 S uggerere, & suauis conspergere nectare linguam,
 V t patuit iugulus, fugiente aufugit amico,
 E t terras, eheu nunquam reditura, reliquit.
 P oppilius uolat interea, truncòque relicto,
 A ntoni portat scæuis spectacula mensis.

N A T A L I A D O M I N I .

S Y L V A I I I .

O ctem alius laudet misero quæ munus amanti
 N O ptatum attulerit, facilemque ad uota puellam
 P ræbuerit, ueteris fœcunda incendia flammæ,
 C æter áque obscœnis olim cantata poëtis.
 A t uos pars equidem cæli non infima uates,
 N ec diuinum animum ad turpes conuertite curas,
 N ec calamos adeò infami exercete labore.
 I ntactas Heliconæ ferunt habitare puellas,
 I nque alias ardens, Musis est castus Apollo,

I nnupta est Pallas: uestris quæ numina sacris
 S ola placent. procul ergo Venus, procul este scelerasti
 D elitiæ pueri. castis tu casta Camœnis
 M ateries, ô Nox, esto, quæ Virginis olim
 V idisti in sacros aperiri uiscera partus,
 V iscera quæ cæli tempestatumque potentem
 G estauere Deum, tandemque illaesa dedere
 H umanis cernendum oculis: tu conscia partus
 P rima noui, tu nascentis primordia lucis
 L uce prior nox uidisti. te cæca uetustas
 A h nimis immerito cæcâque atraque uocabat,
 I llus primos solis quæ senseris ortus,
 I pse accepta refert clarus cui lumina Titan,
 E t quæcunque micant splendenti sidera cælo.
 T u teneri primos uagitus prima puelli,
 T u primos cæli plausus, tu gaudia mundi
 A udisti Nox ô fœlix, quum læta uolantum
 A d Domini cunas resonarent agmina fratrum,
 E t Domino totus nascenti applauderet orbis.
 T u uili impositum fœno, stabulôque iacentem
 E s mirata simul, simul es miserata puellum:
 T u quoque Pastorum pietatem & nescia fraudis
 P ectora mirata es, quum Tityrus inde relictis
 A currens gregibus, C H R I S T I natalia lætus
 V iseret, hinc caderet Damoetas, surgeret Aëgon,
 D um cæli monitis & clara uoce Deorum
 A ttoniti, properant nascentem inuisere regem.
 Q uid castæ matris curas, immixtâque curis
 G audia commemorem? dum tanto pignore, cæli
 C onsortem agnoscit sese, natumque tuetur
 A nte pedes, nasci quem uix dum senserat ipsa

Parturiens pariensque simul, uirgòque parénsque.
 At uos interea spatiosa per atria reges,
 Aut medios inter lusus, turpique luparum
 Immixti turbæ, infœlix traducitis æuum,
 Aut saturo efflatis pigros è pectore somnos,
 Progenies indigna polo, quibus ipse recusat
 Committi Dominus nascens, et natus abhorret.
 Fœlices tenebræ, quantumuis clara diei
 Lux collata quibus, non lux, sed opaca uidetur
 Nox potius nam certa diem sua tempora claudunt,
 Et uicibus certis Phœbus surgitque caditque.
 Est quoque quum ingratae uicinus ab orbe sororis
 Sic premitur, nigra ut tectus ferrugine uultum
 Quod reliquis præbet, luménque iubârque requirat.
 At uobis tenebræ qui præbet lumina Titan
 Phosphorus ipse sibi est, et non finitus Horizon.

Sed cur postremo Patres te mense locarunt,
 O nox, cui primæ acceptam refferre salutem
 Et decet et fas est? cur non hæc inchoat annum
 Nox, quæ fœlicis spem nobis reddidit æui?
 S alicet exactos quæ nox finire labores
 Spondet, et æternæ promittit munera pacis:
 Iure etiam exactum finire hæc debuit annum.
 Adde quod hoc primum redituri tempore Phœbi
 Spem capimus, ductore Capro. iure ergò reuectos
 Vno mense duos olim memorare Vetustas
 Instituit soles: iure ô Nox fausta, piorum
 Religionem Patrum, toto uigilaris in orbe,
 Applausûque sonas, sed non tamen orgia qualem
 AE dere consuerant, ebrio quum sacra Lyæo
 Insanæ facerent matres, atque æra sonarent.

S emiuiui quondam ad Cybeles altaria Galli:
S ed qualem decet esse uirum, queis pectore in alto
M ens habitat, cæli patrium quæ spirat amorem.
I pse equidem tibi sacra feram, Nox sacra, quotannis
S olennèsq; preces addam, ô Nox optima, nostris
M ateries nimium fœlix inuenta Camœnis.

P R A E F A T I O P O E T I C A I N D A -
 uidicos Psalmos quos pœnitentiales uocant.

O R T E pererratis cælo, terrâque, marique,
 F A les amor sacras Iudææ callidus urbes
 V isebat, pharetrâque minax, flammataq; gestans
 T ela manu: iamque hospitium, sedemque petebat
 V enturæ nocti: dumque acres undique uersat
 S æpe oculos, dubitat que etiam qua sede moretur,
 T andem ad Bersâbes conuertit lumina formam,
 E t mox tam raras mortali in corpore dotes
 M iratus, uiridèsque oculos, frontemque patentem,
 P urpureâsq; genas, pulchri & discrimina nasi,
 O s roseum, & flauos per eburnea colla capillos,
 M armoreumque sinum, porrectâque brachia longè,
 E t teretes digitos: hæc dum notat omnia, fertur
 A ttonitus tacita secum sic uocè loquutus:

Q uid uos cælorum formam, celerèsque rotatus,
 S ydereosque ignes adeo, matrisque Diones
 L audatis, Superi, uultus? quum barbara cæli
 L uminibus Virgo officiat: me ludere in istis
 F as oculis: inuet hinc acres uibrare sagittas,
 H æc est digna deo sedes. procul ergo pharetræ
 E ste graues: sint arma procul. nanque ista ministrant
 L umina tela mihi, lunataque porrigit arcum

Vmbra supercilij. hinc regum Mauortia corda,
Fallor ego, aut infans olim uicisse Cupido
Credar, & hæc uarias spargetur fama per urbes.

Dixerat: & subito pharetraque arcuque relictis,
Aëreum sumit corpus (mirabile dictu)
Corporeis tam rarum oculis, ut cernere nemo
Mortalis possit, quantumuis cernat acutè.
Sic indutus amor formosam hinc inde puellam
Observat tacitus furtim, tandemque repertis
Sese oculis infert, claroque in lumine condit.
Illa deum sensit uenientem, & læta recepto
Hospite, nil præter Veneris iam cogitat artes:
Omnibus arridet pulchræ sibi conscia formæ:
Nunc finit impexos extrema in fronte capillos
Ludere, nunc uaria discriminat arte uaganteis:
Iam celare sinum simulat, mammâsque coercet,
Et super obiectat tenuis uelamina telæ:
Iam cunctas ostentat opes, colloque superba
Nudato, pulchra mentitur imagine diuam.
Interdum ex cultis illi qui stabat in hortis
Marmoreo insignis labro, se fontis in unda
Nuda lauat, celerèsq; oculis iaculatur amores.

Hanc igitur casu, uitreo quum fonte lauaret,
Iudæis Dauid qui tum regnabat in oris
Aspexit, uir nec cuiquam pietate secundus,
Nec quoquam inferior uates, seu fundere dulce
Ore melos, digitis seu tangere plectra iuaret.
Quid non audet amor? Regis doctique piique
Protinus excusso uiolauit lumina telo.
At pavidus tanto caligat lumine Dauid,
Ecce irrupit amor dominus, sparsisque ueneno

S enſibus, humenti iam calfacit offa calore,
 E t uictor tandem infligit ſub pectore uulnus:
 M ens quoque uicta labat, flammisſque oppreſſa fatiſcit.
 I pſe ſui oblitus cæcas ſub pectore flammās
 D auid alit, nec iam ſtudijs incumbit honeſtis,
 N ec ſibi iam quærit ſeſe quibus artibus ipſe
 A ſſerat: hoc unum nocturnique diuſque labore
 S ollicitus uoluit magno, qua callidus arte
 E fficiat forma ut tandem potiatur amata.
 Q uid faciat? blandis adiungit munera dictis.
 P aret Berſâbe, tantoque auctore peracta
 C ulpa placet: fauet inceſtis Fortuna nefandis.
 N ec mora longa fuit, tumido mox addita uentri
 S arcina. ſed nondum Dauid ſua gaudia credit
 P lena ſatis: res ipſa placet, criménque probatur,
 A t metuit famam, diciſque reuſat adulter.
 A dde onus ignaro conceptum coniuge. quippe
 F ortè aberat longè Vrias, & tempore in illo
 P ro patriæ afflictæ rebus, publicæque ſalute
 T ractabat gladios miles: reuocatur in urbem
 P rincipis imperio, paret, caſtrisſque relictis
 I uſſus adeſt. illum nec formoſiſſima coniux,
 N ec nati traxere domum, ſed principis aulam
 I ngreditur properans. ſimulato plurima uultu
 I nquiriſt Dauid: quam tandem exercitus urbem
 O bſideat, quibus incluſus ſit mœnibus hoſtis,
 E uentu quonam pugnatum. ſingula pandit
 I lle, nec infœlix nouit quàm dira parentur.
 Q uippe, licet menſa exceptum, uinóque madentem,
 C oniugis ut ſpreuiſſe thoros, auláque manere
 A ſſiduum uidit Dauid, iam cenſet apertum
 O mne ſcelus, iam facta palàm ſua crimina credit.

V is igitur, sed tecta, placet, capitique parantur
 Coniugis insidiæ. Tam magnum est numen Amoris.
 S ciliæc ignorat leges cum matre Cupido.
 I am nil iura valent, nil magni iussa Tonantis,
 Expertusque fauor Diuûm: iam uictus amore
 I pse odit sese. ô semper nocitura uoluptas
 Vt transuersa rapis mortalia pectora tecum!
 Nox erat, & latè carpebant omnia somnos,
 At uigil insano fraudes in pectore David
 Mille parat, calamum tandem poscitque tabellas,
 E t se de patriæ rebus dum scribere multa
 Versutus simulat, uersa in contraria mente,
 I mperat ut pugnae statuatur in ordine primus
 V rias, primusque ruat moriturus in hostes.

Ergo ut prima dedit uenientis signa diei
 L uci fer, Vriam mox in sua castra reuerti
 R ex iubet, inscriptasque duci perferre tabellas.
 L ætus at ille uolat, nec se sua fata tenere
 C lausa manu nouit: tandemque in fronte locatus,
 I mmeritam infœlix petijt per uulnera mortem.

H æc Pater omnipotens ex alto singula cælo
 C ernebat, iam tum iratus, quum cedere fœdi
 I mperio insanum regem spectaret amoris.
 V t uerò in fontem æcidisse agnouit amicum,
 E t fuso hostiles gladios tinxisse cruore:
 T um demum infremuit totus, uultumque serenum
 I ratus posuit: tremuerunt omnia latè,
 T erribilique procul sonuerunt astra fragore.
 P rotinus exorto compleri murmure cælum
 T urbato cœpit Domino, ueniuntque frequente
 A ligeri fratres. quæ tanti causa tumultus
 I nter se rogant trepidi, quæ litis origo,

Quos hæc ira notet: num totas fulmine terras
 Perdere fortè paret, num cæli extrudere ciues,
 Aut priscum reuocare chaos. quippe affore tempus
 Audierant, ipsos olim quod uerteret orbes
 Cælorum, & totum flammis misceret olympum.
 Cælorum in medio, quæ se super omnia tollit.
 Sublimis moles mundum complexa rotundum,
 Stat thronus & gemmis totus conflatus & auro.
 Hic Diuûm residet princeps. hinc singula cernens
 Temperat æterno componitque omnia nutu.
 Hunc geminæ circum dicuntur stare sorores,
 Iusticia, & placido lenis Clementia uultu.
 Altera districto cunctis uelut ense minatur,
 Urbatisque oculis testatur pectoris iras.
 Altera blanditur que oculis, similisque precanti
 Vertere commoti memoratur numinis iras.
 Huc igitur postquam conuenere undique Diui,
 Tum Pater iratus: Quænam hæc dementia? quænam
 Improbitas, inquit, nostrum contemnere numen
 Mortales audere uiros, & pectore ferri
 Indomito authorem contra? quid plurima fando
 Commemorem? terræque datas totius habenas?
 Et maris imperium, liquidoque uolantia cælo?
 Mentem ego diuinam tribui, quæ libera mortem
 Despiceret, quæ me, quæ cæli edisceret orbes.
 Hoc cunctis commune bonum. quid propria natis
 Commoda nunc referam toties concessa Iacobi?
 Vos meministis enim regis contusa superbi
 Pectora, uos medio incedentes æquore turmas,
 Deletasque acies scitis, partosque triumphos:
 Scitis ut in terras spreto descendere cælo
 Ausus ego, ut leges illis & iura tuendæ

Gen. 1.

Psal. 8.

Exod. 14.

Exodi 19, &
deinæps.

Tradiderim vitæ, nostri quoque testis amoris
Phabus erit, sueto uetitus descendere cursu: 10f. 10.
Et scissæ Iordanis aquæ, sonitûque tubarum 10f. 3. & 6.
Captæ urbes, pulsique sua ditione Tyranni.
Hæc illis igitur tribui. quid maxima uerò 1. Reg. 16.
Tot bona commemorem Iessæo præstita uati?
Illi ego pastori memini tribuisse coronam, 1. Reg. 16.
Ereptoque pedo scæptrum donasse ferendum,
Mox etiam manibus uasti eripuisse gigantis, 1. Reg. 17.
Quûmque graues urgere minas, odiûmque Saûlis
Sensissem, tutum ipse dedi (miseratus egentis)
Exilium, & placida florentia regna quiete. 1. Reg. 27.
Nunc tamen, antiquos mores imitatus auorum,
Oblitûsque mei, nec cæli spernere leges
Nec crudele scelus sceleri iunxisse ueretur.
Hinc leges, hinc iura iacent uiolata sacrati
Coniugû, hinc noster non digna morte peremptus
Vindictam petit Vrias. nunc ergo superbum
Vliscar regis pectus, populûmque ferocem
De lebo iratus, nostri monumenta doloris.
Deserat, toto exoritur cum murmur olympo:
Sunt qui dicta probent, scelerûmque exposcere pœnas
Fas, æquûmque putant: pars, quantum ultima regem
Commeruisse sciant, blandis tamen omnia dictis
Emollire parant, iustûmque arcere furorem.
Præcipue blando lenis Clementiæ uultu
Conqueritur lachrymans, Nec enim si plectere dignis
Supplicijs homines placeat, iam fulmina posse
Sufficere, aut animas deinceps captura nocentis
Tartara, desertum fore mox sine ciuibus orbem:
Frustra igitur toties miseris mortalibus olim
 b. i.

Est promissa salus, nec crescere virga sinetur
 Expectata p̄is: sua sunt stata tempora poenae,
 Integra quum mundi peritura est machina flammis.
 Ne, Genitor, ne te crudelem nomine dici

Quæso sinas, tua nota satis sunt numina mundo.

At si poena placet, si res tam sæua probatur,

Hoc unum rogito supplex, hoc pectore toto

Flagito, fas ut sit sceleris monuisse peracti

Davidem: feret ille preces, tandemque furore

Deposito, scelus hoc illi, noxamque remittes.

Vix bene desierat mitis Clementia blandas

Ferre preces, quum deposita Pater optimus ira,

Conceptum penitus dilabi corde calorem

Sensit, & hæc tandem sedato pectore fatur:

Ergone nata meis conatibus obuia semper

Non sinet irati res tandem ut uerba sequatur?

Sed miseros seruare iuuat. Sic fatus, abire

Imperat aligero diuorum ex ordine lectum

Cæsarie insigni iuuenem, cui candida circum

Ludebat stola longa pedes, uariæque micabant

Distinctæ ueluti gemmis rutilantibus alæ:

Qualis ab Eoo uehitur qui psittacus orbe,

Aut nubes inter qualis nitet Iris aquosas.

Hunc igitur properè Solymorum inuisere terras

Imperat Omnipotens, culpæque monere peractæ

Davidem, simul & poenas mortemque minari.

Ille abit, & liquidum uarijs secat æthera pennis.

Fortè & tempus erat tacito quum uicta sopore

Cuncta silent, claroque micant nitidissima cælo

Sidera, conspecta tunc nuntius arce quieuit:

Et mox humanam (dictu mirabile) formam

2. Reg. 7.

2. Petri 3.

Ecl. 2.

I n d u i t u r , u a t i s q u e l a t e t s u b i m a g i n e N a t h a n
 I r a t i s a r d e n s o c u l i s , u n l t u q u e m u n a c i
 S i c m e d i o s i n t e r s o m n o s r e p r e h e n d e r e c r i m e r i
 V i s u s , e t i n g r a t a e s a e l u s e x p r o b r a r e s e n e c t a e :
 T e n e , a u t , O r e g u m r e x p e s s i m e , t e n e q u i e t e m
 D u c e r e , q u e m a d p a e n a m p o s c u n t p r o i m m a n i b u s a u s i s
 T a r t a r a ? s i c i g i t u r t u r p e m t r a d u c e r e u i t a m
 A m p l e x u s m e d i o s i n t e r ? g e m i n o n e n o c e n t e m
 C r i m i n e , c a e l o r u m f a s e s t c o n u e x a t u e r i ?
 Q u i D i u o s , q u i t e , p a t r i a m q u e t u o s q u e s a e l e s t u s
 P r o d i d e r i s : n e c t u s o m n u m , l e c t i q u e s u p e r b i
 D e l i c i a s l i n q u e s D i u u m u e n t u r u s a d a r a s ?
 A t q u i , t e m p u s e r i t , m o n e o , c u m c a e d e t u o r u m
 I p s e o c u l o s p a s c e s , b e l l i q u e d o m e s t i c a s u r g e n t
 S e m u n a : e t i n c e s t u s , e t f r a t r u m u u l n e r a c e r n e s .
 T u m o d o f l e c t e D e o s l a c h r y m i s . S i c i l l e l o c u t u s ;
 P r o t i n u s i n t e n u e s f u g r e n s e u a n u i t a u r a s ,
 A t D a u d m o n s t i s , e t c l a r a u o c e D e o r u m
 A t t o n i t u s , n u n . i n u i s o s a c c u s a t a m o r e s ,
 N u n c i u s s a e m e m i n i t m o r t i s , c r i m e n q u e f a t e t u r
 C o n s c i u s . E r g o t h o r o u i g i l e x i l i t , e t s u a p u g n i s
 P e c t o r a c o n t u n d e n s , s a e p e r u m q ; a u l a m q u e , c o r o n a m q ;
 A b i j c i t , e t p a r t e s a n i m u m c o n u e r t i t i n o m n e s :
 V t L i b y a e s i q u i s s i t i e n t i a r u r a u i a t o r
 D u m p e t i t , i n m e d i j s s a e n a m c o n s p e x i t a r e n i s
 T y g r i d a , u e l m a c u l i s d i s t i n c t u m t e r g a d r a c o n e m ,
 H o r r e t a d a s p e c t u m t r e p i d u s , c o e p t u m q u e r e l i n q u i t
 C a u t u s i t e r , l a t e b r a s q u e p e t i t t r e m e b u n d u s o p a c a s .
 T a l i s e r a t D a u d , p u l c h r a q u e m u x o r e p o t i t u m ,
 N i l q u e m u n u s c a e l o m e t u e n t e m c l a r a D e o r u m
 N u m u n a t e r r u e r a n t , e t c o g n i t a u a t i s i m a g o ,
 b . i j .

M ulta est ante oculos Bersabe, at nulla calores
 I ntus flamma parit: victus cum Matre Cupido,
 E t pavor in uacuo solus iam pectore regnat.
 Q uid faciat? num uel miserum se ex arce suprema
 P ræcipitet, uel uisceribus crudum induat ensem?
 N um ueniam exposcat, iustasque auertere Diuum
 C onetur lachrymis iras? Palatia pone
 A ntrum erat horrendum, fracti quæ culmina montis
 E xesas uasta claudebant mole cauernas,
 H orrebant rubis latè omnia, & undique sentes
 D umique, tribulique, & soli ignota uorago.

H æc igitur pauidus sublimi David ab arce
 S ingula spectabat, dubius uisumne, ne æmne
 E ligeret, nunc cælum oculis atque astra petebat
 A ttonitus, largo nunc turgida lumina fletu
 Fixa tenebat humi: tandem circumspicit antrum,
 E t mox: Tu nostri domus, inquit, conscia luctus,
 T u mihi testis eris, iustorum sola dolorum:
 S ic faueas nostro rubicunda ex crimine Luna:
 (F ortè erat aut uisa est Phœbe rubicundior) at uos
 S idera, quæ misos toties uidistis amores,
 M utatum spectate uirum. Sic fatus, eburnam
 S uspendit Zona citharam, qua sœtus ad omnes
 M entis erat curas uti, qua sœpe sonante
 D epulerat sæuos inimico à rege furores.

1. Reg. 16.

E rgò abit, atque sago uelatus membra cucullo,
 P ræcapitis tandem euadit super ardua montis
 C ulmina, mox antrum ingreditur, largoque madentes
 I mbre oculos cælo attollit, tandemque recepta
 M ente, miser tales tremebundo pectore fletus
 O rditur, mœstus cithara resonante querelas.

THEODORI BEZAE VEZELII
ELEGIAE.

AD LECTOREM ELEGIA I.

V QVEM naturæ nobis consensus amicum
 T Fecit, & è simili fidere natus amor:
 Q uisquis eris, nisi uel locuples te curia totum
 P ossidet, & rauci sollicitudo fori:
 A ut nisi te Hippocratis retinent, pia cura, medelæ,
 A ut totum asseruit pagina sacra sibi:
 V el nisi te Pallas studijs melioribus aptum,
 E t Venerem, & Veneris tangere scripta uetat:
 A spice quàm miserè insano consumar amore,
 Q uàm lateat nostro pectore sæua Venus.
 S i bene te noui, quum legeris omnia, dices,
 N on erat hic tali dignus ab igne coqui.
 A ttamen hoc frustra: nam talia fata Sorores
 N ondum etiam nato constituere mihi,
 V t quantum nil ipse habeam quod possit amari,
 E xperiar Veneris tempus in omne faces.
 Q uòdque magis mirum, quum nos potiamur amica,
 Q ua non est flammis dignior ulla meis,
 P erpetuæ tamen exagitant mea pectora curæ,
 E t premit insomnem sollicitudo comes.
 S iue graues obscura mihi nox clausit ocellos,
 T unc quoque quum iaceam semisopitus, amo.
 S eu uigilo, præter nostras nil cogito flammæ.
 C andida luminibus proxima sola meis.
 H ei mihi quæ nuper nobis insomniæ misce
 b. iij.

Ille puer, quantis lusit imaginibus!
 Nec piguit nostrum populo narrare furorem,
 Et Phœbium in somnos sollicitare meos.
 Quippe etiam hæc nobis neuêre incommoda Parcæ:
 Ne equitiæ flam trahis ut ipse meæ.
 Id tamen exemplo liceat fecisse Tibulli:
 Sic Nemesis flammæ culcæ Tibulle canis.
 Cynthia sæpè tibi sic est cantata Properti,
 Sic est Nasoni dicta Corynna suo.
 Hi tamen æternum meruerunt carmine nomen:
 Dũ faciunt possim post mea fata legi.
 Scilicet hoc unum nostros solatur amores,
 Hoc facit ut placeat, quæ mihi flamma nocet.
 Si iue autem id nobis ueniens concesserit ætas:
 Seu me quæ uulgum fata seuera manent,
 Sic saltem uixisse mihi, te teste, placebit,
 Exemplo ut fieres cautior ipse meo.
 Quippe, aut fallor ego, aut nostros quum legeris ignes,
 Et mea quum fuerit sors benè nota tibi,
 Sedulus hoc deinceps, et tota mente cauebis,
 Ne simili mecum sis ratione miser.
 Nostra utinam tibi flamma ferat tot commoda, lector,
 Quot dedit authori maxima damna suo.

I N M E D I O C R I T A T I S
 laudem. Elegia II.

Non frustra solita est mediũ laudare uetustas,
 Nam nil laudari dignius orbis habet.
 In medio posita est uirtus hinc, indèq; fallax;
 Tota sinistra uia est, totaque dextra uia est.

I care, si patrem esses inter utrumque secutus,
 I carias nullus no nunc nosset aquas.
 Si medio Phaëton mansisset calle superbus,
 Non esset sæua terra perusta face.
 Nec lenis nimium, nec durat sæua potestas,
 Quæ medium seruat, sola perennis erit.
 Te nimia, ô Iuli, clementia perdidit olim:
 Occidit feritas te truculentæ Nero.
 Augustus felix cur multos mansit in annos?
 Nec facilis nimium, nec truculentus erat.
 Nec nimis ipse coli, nec spernâ Iuppiter optat,
 Sed magis una iuuat mens moderata deos.
 L argus opum nullus, nullus laudatur auarus:
 Magnus, in his potuit qui tenuisse modum.
 Antoniÿ mensas sic uicit cœna Catonis,
 Et tenuem melior fama secuta larem.
 Nec gracilis structura nimis, nec crassa probatur:
 Hæc spectatori displicet, illa ruit.
 Vt moderata iuuant, sic ægris pharmaca multis,
 Hec nimium multis, sæpe petita nocent.
 Dicere plura nefas credo, nam laude nequaquam
 Efferi immodica sustinet ipse modus.

E L E G I A I I I I .

C O R N V A bis posuit, bis cæpit cornua Phœbe,
 Nec tamen es tanto tempore uisa mihi.
 V iuo tamen, si uita potest tibi, Publia, dici,
 M ærorem & lachrymas quæ sœuet una meas.
 Certe dura mihi mors sæpè in uota uocatur:
 Mors siuem lachrymis impositura meis.
 Non aliter queritur uentrem durare Prometheus,
 b.iiij.

- Et posito mallet numine posse mori.
 Fallor enim, aut quisquis figmenta hæc repperit olim,
 Vulturis est illi nomine dictus amor.
 Quæ non uisa mihi est platea? quid in urbe relictum?
 Vrbe tamen tota Publica nulla fuit.
 Ergo uel miseram cohibent te coniugis iræ:
 O non tam sæuo fœmina digna uiro!
 Vel populosa tibi sordere Lutetia cœpit,
 Et placidi ruris dulcior aura placet.
 Forsitan in syluis nostros meditaris amores,
 Et tuto uelles omnia ferre loco.
 Ibo igitur, nec me quicquam retinebit euntem,
 Donec sis aliquo sola reperta loco.
 Interea manuum serues, collique colorem,
 Et fieri nigras ne patiare genas.
 Tecta incede caput: nam te si cernat Apollo,
 Ardeat in uultus ustus & ipse tuos.
 In syluis lauri uestita est cortice Daphne,
 Hæc mihi si de te fabula talis erit!
 Callisto in syluis summo est compressa Tonanti,
 Ne rogo, ne placeat Iuppiter iste tibi.
 Hæc quid non timeo? latronum hæc regna regantur:
 Quisquis es, hinc aufer, prædo cruenta, manus:
 Actæon doceat uiolati numinis iras:
 Dictynna certe non minor ista Dea est.
 Quid loquor? ô nostræ pars maxima, Publica, mentis,
 Non poterunt aures ista ferire tuas.
 O utinam præsens uerba obseruare legentis,
 Et frontis possem signa notare tuæ!
 Optima tunc nostro spes addi posset amori,
 Et possem mecum dicere, lenis erit.

P erueniam certe quacunque morèris in urbe,
 Siue aliquo potius, Publia, rure lates.
 P erueniam, & si non mea per se forma loquatur,
 Fortunæ fiam nuntius ipse meæ.
 Quòd si surda preces ausis contemnere nostras,
 Nempe meæ subito conscia cædis eris.
 At tamen hoc media nobis in morte placebit,
 Quòd tu causa meæ, Publia, cædis eris.

E L E G I A

V .

I tibi sinceri nomen bene quadrat amici,
 S Cur mihi quæ tota est cædida, nigra tibi est?
 C ur quoties caleo dixi, tibi frigus in ore?
 C ur mihi quod gelidus Caucasus, Aetna tibi est?
 A t saltem si uisa prius tibi nostra fuisset,
 Si inspecta foret, quàm uiolata, prius,
 V el me fallit amor, uel si tibi uisa fuisset,
 E ssemus forma captus uterque pari.
 Quòd si tam pulchris non esses captus ocellis,
 A t leuius poteràs tunc tamen esse malus.
 P erfide, quis nostros unquam accusauit amores?
 C andida quo tandem iudice facta rea est?
 A ctor es & iudex idem, succurrite iura,
 Lædit Romanum perfidus iste forum.
 P arce tamen, uerbis uti si cogor acerbis:
 Hei mihi quòd sic est imperiosus amor!
 N unc fauceo, Lodoice, tibi, nunc urit amica,
 E t fidei memorem me iubet esse meæ.
 V trique est iuratus amor, dominæque, tibi que,
 N unc Cytheræa Venus, dic mihi cuius ero?
 C ur transuersus agor? duplici cur uror ab igne?

A h fuerat nobis unica flamma satis.
 R ectus amor, Lodoice, tibi me fecit amicum:
 N escio cur placeat causa pudica minus.
 S cilicet insani meritò creduntur amantes:
 Q uisquis amas, iuris non potes esse tui.
 Q uòd tamen est mirum, iusta est insania nobis,
 E t uideor demens quum ratione mihi.
 N am mea, si nescis, (sed nescis arbitrò) una est
 Q uam uelit ipsa sibi præposuisse Venus.
 S ic caput erectum, sic frons exurgit aperta:
 S ic uirides oculos umbra decora tegit.
 S ic oculi geminis radiant hinc inde smaragdis:
 Q uæ fero, sunt huius uulnera prima loci.
 V traque sic pulcher coniungit lumina nasus,
 P urpureis sic est conspicienda genis.
 S ic geminis roseus color emicat undique labris:
 O labris toties labra petita meis!
 H ic habitat: quæ me tandem seruabit, opinor,
 N unc in perniciem, lingua diserta meam.
 Q uid caput auratum memorem? quid eburnea colla?
 B inâque quæ niueo pectore mæla latent?
 C ætera quid referam? quæ si non omnia noui,
 Q uis tamen esse suo corpore digna neget?
 E t tamen hanc audes maculare & dicere nigram.
 D esine, habet certè numen & ista suum.
 Q uæ nisi sit precibus nostris lenita, ueremur
 N e discas læsæ quàm grauis ira Deæ.
 N unc reuoces quæ scripta tibi: sit fœdere iuncto,
 C andida quæ nobis, candida & illa tibi.
 C ertè digna meis, una es mea Candida flammis:
 D ù faciunt passim dicere, tota mea es.

Tunc licet infans tota designer in urbe,
 Dum mea sis, nihili nomina uana moror .
 At tua qui nigra uiolarie nomina fama,
 Hic hostis nobis, hic inimicus erit.
 Illius efficiam, faueat modo notus Apollo,
 Crimina deridens uulgus in orbe legit.
 Tūque iterum nostrum si lēdas forte furorem,
 Haud equidem uanas experiēre minas.

E L E G I A VI.

VIS QVIS amas (aiūt cūcti) fuge corpus a-
 Q Viuere si cæco liber ab igne cupis. (matū,
 Hei mihi, te quoties fugi, mea Candida, fugi:
 S emper at in nostro pectore regnat amor.
 Ecce iterum fateor, fugi te, Candida: uerūm
 E t potui & possum dicere semper, amo.
 S iue abeo in syluas, nobis succurrit Adonis,
 E t fit tristitiæ conscia sylua meæ:
 S iue placent horti, quot florum hīc millia cerno,
 T ot stimulis captum me premit asper amor:
 N arcessum hinc crocū uideo, hinc flētes Hiacynthos,
 H inc miser ante oculos pulcher Adonis adest:
 M agna quidem nostræ fateor medicamina flammæ,
 S ed me qui uincit, uincit & ille Deos.
 A t si prata iuuant, ô quantas sentio flammās!
 A rdeo tunc flammus totus amoris ego.
 H ic uideo Cereris fugientem cernere natam,
 H ic uideo furum cernere Ditis equos.
 L ittora si specto, utreas tunc cogito Nymphas,
 F eruidæque in medio numina sæpe mari.
 Q uò magis euado montes sublimis in altos,

Hoc propior Veneris fit puer ille mihi.
 Si placeant urbes,uis ut semel omnia dicam,
 Illic quum uideam plurima, nulla placent.
 Illius nunc carpo oculos,nunc illius ora,
 Hæc capite,hæc pedibus displicet,illa genis.
 Denique materies si desit,crimina fingo,
 Et quæcunque alijs candida,nigra mihi est.
 Quid prodest fugisse igitur,quum Candida præsem,
 Atque adeo lateri sit comes usque meos?
 Umbræ igitur meritò quadret tibi Candida nomen,
 Tale tamen nomen non decet iste color.
 Humanum potius debes deponere nomen,
 Vna simul gemino quæ potes esse loco.
 Paræ,rogo,quæcunque Dea es:subiecit & ipsa
 Anchisi sese,res bene nota,Venus.
 Ecce fugam fatæor,ueniam ne,Diuâ,negato,
 Sæpe mihi ueniam Iuppiter ipse dedit.
 Ipse quidem prima mox ad te luce reuertar,
 Quasque uoles pœnas,si patiare,feram.

E L E G I A

VII.

I te diua Venus, genuerunt æquora quondam,
 Si Veneris surdo numina nota mari:
 Ne me, ne pelago iactatum desere,Diuâ,
 En madidus raucis undique uincor aquis.
 Quæris ubi fluctus, ubi sint sæua æquora? nusquam:
 Sed mare quo uexor,terra dat ipsa mihi.
 Me miserum,quamuis liquidis seiunctus ab undis
 Auferor à ficto naufragus ipse freto!
 Hei mihi,quid Fictò dixi?uerissima nobis
 Vnda nocet,fictum res habet ista nihil.

Nusquam undas uideo, circumstant attamen undæ,
 Scilicet in sicco curro, natoque mari.
 Ecce iterum sicco cur dixi? nempe sepulta
 Ingenij uis est quantulacunque mei.
 Hinc toties cogor mentem mutare priorem,
 Musaque diss. dijs ingeniosa mea est.
 Vos oculi flentes præbetis flumina puppi,
 Hoc uolat infelix flumine uecta ratis.
 Nec uenti desunt, uentos suspiria præbent:
 Hæc laceram ducunt in sua damna ratem.
 Quid tacitos dicam stimulos, cæci mque furorem?
 Dant stimuli remos, dat mihi uela furor.
 Spes miseræ est cymbæ clauus, spes optima Diuûm,
 Spes medicina malis una reperta meis.
 Anchora sunt humuli deprompta è pectore uerba,
 Vix tamen iratas hæc remorantur aquas
 Firmus amor, ratis est mælus, sunt dona rudentes,
 Fune carina rêgi, munere sueta Venus.
 Nauis es ô anima insano correpta furore:
 Te miseram cæcus nauita duat Amor:
 Tempestas scopuli: nempe ira odiûmque timentur.
 Dij faciant ut sint ira odiûmque procul.
 Fulmina quæ uereor, sunt uerba minantia nobis,
 Ah procul à nostro sitis amore minæ!
 Si frons læta minus, si non, uelut ante, serena,
 Tunc madidis cædit fessa carina Notis.
 Sæpe igitur uentis currunt mea uela secundis,
 Sæpe mihi forti carbasæ pulsa Noto.
 Ut tamen est uisum litus, portûmque subire,
 Iam parò, conspecti captus amore sôli.
 A uferor infelix, quamuis multiûmque diuûque

C oner in aduerso figere uela solo.
 T unc faciem littus mutat, positòque nitore
 S idera pallefcunt ignibus orba suis.
 C lamo tamen, liceat saltem mihi cernere ripas,
 R edde diem misero Candida, redde diem.
 H æc ego dum genuino, referunt mea carbasæ uenti;
 E t ruit in nostrum multa procella caput.
 S pirant cuncta minas, crebrum micat æthere fulmẽ,
 M ox oculis abeunt littora uisa meis.
 Q uod tamen est mirum, stat recto pondere mælus,
 E t nequeunt sæuo cedere uela freto.
 Q uem tot turbæ agitant, hunc ô Cytheræa negabis
 S emire insani cuncta pericla maris?
 A ut igitur totum moueas, Neptune, furorem,
 V t bibat insanas obruta puppis aquas:
 A ut facias tensis intrem mea littora uenis,
 A h, uolui uelis dicere, parce Venus.
 P arce Venus, mea culpa leuis, si culpa uocari
 M utatæ debet littera syllabulæ.
 S i sit culpa tamen, fateor: Venus hæc mihi culpa;
 H æc, inquam, nobis optima culpa placet.

E L E G I Æ

V I I I .

E i mihi quæ terrèt pauidũ mala sônia pectus
 H E heu, quæ trepido somnia uisa nihil
 A t tu quisquis amas, nec speres lucæ quietem;
 N ec tacitas noctes pollucere tibi.
 V essepe colla domum referunt leuiores iuuenti;
 E t tacitæ requiem commeditantur aues.
 V essepe nunc stertit fusca cum coniuge Pastor,
 N unc uenerem exercet, lætus & ipse, suam.

Sol quoque postremas postquam peruenit ad undas,
 Fertur in ardentis Thētidos ire sinus.
 At nos perpetuis exercita turba periclis,
 Quos insana trahit post sua terga Venus,
 Siue dies præbet magno sua lumina mundo,
 Nostra latent tenebris pectora cæca suis:
 Seu nox nigra sua terras amplectitur umbra,
 Sæper adest noctis sollicitudo comes:
 Ingressusque thoros, menti se callidus infert,
 Pulicis exiguo corpore tectus Amor.
 Quisquis es, exemplum à nobis qui quæris, habeto,
 Alterius damno cautus ut esse queas.
 Nox erat, & uarijs uexatus pectora curis,
 Credideram molli languida membra thoro.
 Nec dum prima quies oculos bene cluserat, eæcè,
 Iam parat insidias sanguinolentus Amor.
 Agmina cernebam, armataeque instare cateruas,
 Et, nisi fallor ego, uix puto, sonitus erat.
 Agnos procul ipse acies, fulgenti à que arma,
 Denique uera oculis agmina uisa meis.
 Expecto trepidus, nec enim fugisse licebat,
 Audio clamores, uerbera sæua, minas.
 Aspicio, en medijs mihi Candida cernitur armis,
 Et laniata genas, & laniata comas.
 Talis erat Paridi quondam quum raptæ Lacæna est:
 Thibæ, te extincto Pyrame, talis erat.
 Ille comam, ille togam flentis, frustraque rogantis
 Diripit, ille, mea est, clamat, & ille, mea est:
 Irigui, ut solus uiso prædone uator,
 Ut stupet aspectis agna relicta lupis.
 Quid facerem? iubet ira loqui, pietasque, fidésque,

A t monet aspecta morte tacere metus.
 I ra metum uincit, medios moriturus in hostes
 Tendo, nec cesso dicere & ipse, mea est.
 I lla, ut me aspexit, miser, ah miser, inquit, abito;
 N on tua tam misero tempore digna fides.
 A h fuge, sic leuius moriar. Nec plura locuta,
 V oæ mihi uisa est deficiente mori.
 P rotinus exclamans, incuso hominésque Deosque,
 N ec cesso uacuas ingeminare munas.
 I lli adsunt, strictoque mihi mucrone minantur,
 N ec miserum cessant figere tela caput.
 T andem igitur cunctis unus congressus inermis,
 I pse meæ uisus proximus esse neci.
 I amque cadens, charæ tangebam corpus amicæ,
 E sset ut extremo tempore notus amor.
 E cce abit ex oculis tenues hic somnus in auras,
 T erritus, & uitæ uix bene certus eram.
 N on aliter sæui siquando dentibus hostis
 E ripuit pauidam pastor amicus ouem:
 I lla, licet seruata, tamen stupefacta periclo,
 V ix tandem posito discit abire metu.
 T alis eram, sudorque omnes manabat in artus,
 S ensimus & rigidas undique stare comas.
 T alem quisquis amat tibi pollicare quietem:
 T alia spectabit somnia, quisquis amat.

E L E G I A

I X .

T stupet emisso siquis Iouis igne petitus,
 V V t stupet insanus nauita raptus aquis,
 S ic stupui, postquam dira te febre retentum
 I n mœsto didici corpus habere thoro.

Quid facerem? nec erat nobis ars nota medendi,
 Nec, si tota foret cognita, tuta satis.
 Sæpe ego, quum vitæ medicus spem redderet ægro,
 Vidi inter medicas membra labare manus.
 Ergo, quod licuit, cælum superòsque precatus,
 Has cœpi pauida fundere mente preces:
 Humanæ si quem tangit miseratio sortis:
 Si qua potest hominum tangere cura Deos:
 Quisquis ades Superùm, iustæ miserere querelæ:
 Crede mihi, uenia res bene digna tua est.
 Non ego diuitias posco, Cræsiue talenta,
 Non peto formosæ coniugis esse uirum:
 Hoc peto, si qua pij uos cura attingit amoris,
 Reddatur Valido pristina uita meo.
 Ille est qui Superùm coluit studiosus honores,
 Nunc iacet in tristi pallidus ille thoro.
 Quid dixi? magnis immò uult sæpe querelis,
 Quod meruit nullo crimine, posse mori.
 Iuppiter, & tu olim, non est hoc crimen, amasti,
 Si scelus hoc, sceleris sidera plena tui.
 Causa tamen nobis melior, quò castior hæc est:
 Causa pudicitia pondere nixa suæ.
 Quid potuit sceleris Validus patrasse? quis illum
 Audiit illius criminis esse reum?
 Decipit ebrietas humanam sordida mentem,
 Hinc scelerum nata est prodigiosa cohors.
 Ergo ut uitaret Validus tua crimina, Bacche,
 Non puduit Nymphas præposuisse tibi.
 Captiuos hominum ducit Venus improba sensus,
 Hinc scelerum nata est prodigiosa cohors.
 Fallor ego, aut si quis Validum tetigisset amores,
 c. i.

Vna laboranti Pallas amata fuit.
 Ergo in fontem animam ne sæuus tollito, nèue
 T ela geras tanti sanguine tincta uiri.
 Ecquid enim prodest rarum tribuisse colorem,
 T am color iste breui si periturus erat?
 I ngenium infudisse sagax quid profuit illi,
 S i uetet ingenio mors inopina frui?
 Quòd si certa manet mortis sententia fati,
 S i petit hoc etiam Parca scælesta caput,
 H oc facite, ô Diui, quæ nunc mihi uita superstes,
 V t Valido proficit, proficit & illa mihi.
 N on insueta precor, Leda eos fama gemellos
 D iuidua inter se uiuere morte refert.
 S ic nos attoniti superos, Lodoice, precamur,
 D ù uotis faciant pondus inesse meis:
 D ù faciant mox ut nobis reddamur uterque,
 E t posito cantet musa dolore iocos.

E L E G I A X.

T pereat quæcunq; meas extinguere flammæ,
 A Quæ te cunque mihi tollere tentat anus.
 I mproba, læna, procax, mœcha, inuida, dic age,
 L ædi uisa mea est digna puella tibi? (curnam
 F allor ego, aut uirtus potuit tibi neutra probari,
 D issimilè inque tibi ferre scælesta nequis:
 V el quòd tam castam non possis ferre puellam,
 E t tibi tam constans non bene quadret amor.
 V el quum nulla meum turbarent iurgia lectum,
 D isplicuit placido pax in amore tibi.
 S ic premitur forti mitis clementia bello,
 S ic lupus in placidas it uolentius oues.

At uos, qui nostris uicinas iungitis ædes,
 S icne decet iusta credulitatæ rapi?
Scilicet audaces plectit Respublica fures,
 Criminibus meritò pœna reperta sua est.
Non tamen indicta plectuntur crimina causa,
 H oc Latij prohibent optima iura fori.
Nos uerò infontes, iam dicimur exules esse,
 Q uis tamen audiuit criminis esse reos?
Cuius nocturno turbau somnia cantu?
 C uius ego inueniar ui petisse fores?
An' ne ego cuiusquam mœchus connubia læsi?
 C andida sola mea est, Candida tota mea est.
Nimirum una anus est quæ nos inculsat amoris,
 O Venus! an scelus est numen amare tuum?
Si scelus hoc, cælum fas sit uocitare scælestum,
 A tque iterum in sanctos bella mouere Deos.
Hoc Diu prohibere nefas, mœchæque scælestæ
 I gnea in inussum uertite tela caput.
Té ne ego perpetiar misero mihi, Candida, tolli,
 A ut Veneris dici numen inane feram?
Nec contrà obfistam iratus, magnóque furore
 P ræcipites istos puluerulentus agam?
Tunc igitur gladios acuam, tunc bella mouebo,
 T unc inuicta dabit, uimque animúmque Venus.
Interèd peragent uindictæ carmina partem,
 S ic ulta est Vates sæpe Camœna suos.
Ecquis enim Archilochi rapidos non nouit Iambos?
 T u quoque anus nostras experiâre minas.
TisiPHONE quamuis tecum collata, uideri
 I ure oculos possit pascere digna Iouis.
Macra licet tibi sit facies, licet undique turpes
 c. ij.

V ndique deformet pellis arata genas:
E mneat quanuis dens unus & alter ab ore,
 S ordeat & canis tempus utrunque comus:
T e precor insani rabies exedat amoris,
 E t turpi inclusum pectore vulnus alas.
Digna tibi tamen interea uidearis amari,
T e tamen immenso nullus in orbe probet.
Sint nigro frustra demissa monilia collo,
 F rustrà oneret macras instita longa nates.
Displiceas merito cunctis, sis fabula vulgo,
 N il nisi peruersam fama loquatur animum.
T e mater teneræ demonstrat sæpe puellæ,
 E t iubeat mores sæpe cauere tuos.
At que ita bis centum quum tandem impleueris annos,
T unc cupias frustra pessima mœcha mori.
Sœuiat in macrum nodosa podagra cadauer,
At que diu infirmus ludat in articulis.
Dira lues passim putres distorqueat artus,
 F œdus ut absentem prodere possit odor.
T éque notet, uelut inuisum sis omen, Aruspex,
 H orreat ad uultus, fœmina, uirque tuos.
Nec tamen, hæc quisquam medicari uulnera curet,
 N ec manus auxilium porrigat ulla tibi.
T e potius ridens, hinc indeque turba iacentem,
 O derit inuisum deuoneatque caput.
At que ita ter cœnium quum tandem impleueris annos,
 C edat ab infami corpore uita procul.
Sylua rogam inuideat, nec det tibi terra sepulchrum,
 F uneribus desint ultima uota tuis
Inferias peragant, uulpésque, canésque, lupique,
 E t si qua effuso sanguine gaudet auis.

I nterea inuisos iubeat discedere Manes
 Portitor, & stygias tangere nolit aquas.
 A t tu deserto studeas in littore mœsta
 I nfernum precibus sollicitare Iouem.
 A t que ita millenos quum tandem impleueris annos,
 S is tandem furijs addita quarta tribus.
 H oc facite ô Diui, si castæ uota puellæ,
 S i possunt casti uota ualere uiri:
 H uius ut exemplo uenerari discat amorem,
 Quæ iuuenum flammis inuida turba nocet.

E L E G I A X I.

Dic age cur uanæ iuuat indulgere querelæ?
 C ur iuuat immites dicere, stulta, Deos?
 N empe doles perijsse comam, flauo'sque capillos
 T am subito glabrum destituisse caput.
 D esine, stulta, queri, nam quod perijsse uidetur,
 T empora reddiderint non ita longa tibi.
 S ic tibi sæpe thymus, sic & tondetur anethus,
 M ox tamen in frondes surgit uterque suas.
 S ic quum sæpè rosas toto collegeris horto,
 P urpureas idem cras dabit hortus opes.
 F er modo, & hæc quanuis possit iactura uideri
 M agna, feras paruæ tædia parua moræ.
 N ec tamen interea plores perijsse capillos:
 Q uam perijsse putas, credito, salua coma est.
 Q uippe huius radios nuper miratus Apollo,
 S iderea dignam credidit esse domo.
 S cilicet hinc ficto Berenices nomine tecta,
 I unctæque nocturnis ignibus illa micat.

E L E G I A X I I.

CCE iterum Iani nobis rediêre Calendæ.

E H ec mihi quos luctus funera quanta ferunt!
Roma Tito quondã celebrata est maxima magno,

E st quoque Nasonis carmine dicta sui.

Quæ te Naso tulit, quæ te Tite sustulit orbi

I nter funestos est numeranda dies.

N on adeo infelix quæ infames sanguine Cannas

L ux uidet, et Latio tristia cuncta foro.

N ullum igitur munus nunc expectetis amici,

M unera temporibus sunt munus apta malis.

F as mihi sit Patrum priscos contemnere ritus,

F as mihi consuetas mittere iure preces.

C ernite nunc tristi ploratur ut undique cælo,

M ersâque demisso terra sub imbre natet.

E cce Venus pullo uestita incedit amictu,

D ilacerânque genas, dilacerânque comas.

E t pharetræ oblitus, luctûque immer sus acerbo,

N asonus cantat carmina mœstus Amor.

I pse suas Ianus, damnâtque oditque Calendas,

E t sua de fastis tollere festa parat.

F let quoque Neptunus, Aet raucifona Amphitrite,

E t patrio plorat gurgite mersa Thetis.

P elignæ lachrymas implent rura omnia Nymphæ,

E t querulus Patavi permeat arua Padus.

T ûne igitur lachrymas retinebis Roma cadentes,

N ec poteris cæli questibus esse comes?

H ec mihi, quid te olim, demens Auguste, coëgit

N asonus sacrum sic molare caput?

I ulius hoc olim non fecit auunculus, ille

Q ui dedit Italiæ scæpra secun da tibi.

Et te iam meritò clementem dicere quisquam,
 Ingeniumue potest dicere mite tibi?
 Quæ nunquam Augusti potuit lenire furorem,
 Sciuit inhumanos flectere musa Getas.
 Nanque Tomitanis exul lugetur in oris,
 Nasonique parat Barbara turba rogos.
 Lugete ô miseri uates, totùmque iubete
 Parnassum alternos ingeminare sonos.
 Lentibus en aderit Phœbus, Pallásque fauebit,
 Et peraget partes numen utrunque suas.
 Vos quoque quos cæli dignissima cura fatigat,
 Ne, rogo, ne quinta quærite luce lyram:
 Illa etenim lumen cælo, terrisque negabit,
 Lætâque cum charo tartara uate colet.
 At uos, ô Manes, quorum nec longis uetustas,
 Nobile nec delet nomen auara dies.
 Vos, inquam, solos Iani gaudere Calendis,
 Vos dare lætitiæ mutua signa decet.
 Quippe Titum uobis lux addidit ista peremptum,
 Hæc quoque Nasonis lux dedit arte frui.
 Ergo occurristis Manes uenientibus illis,
 Totâque in amplexus mortua turba ruit.
 Ennius inde pater medium complexus utrunque,
 Hic, ait, est Latij gloria tota soli.
 Mox Varro, et Cicerò properant, tersusque Catullus,
 Mox quoque cum Nemesi culte Tibulle uenis.
 Et tu qui dubium fecisti nomen Homeri,
 Cum uitam debent, rus, pecus, arma suam.
 Quid Reges memorem priscos, fortésque Quirites,
 Quos cunq̃ue exoriens Roma, uetúsque dedit?
 S alicet ista Titum uenerata est undique turba,
 c.iiij.

Hannibal aspecto surgit et ipse Tito.
Vos ô vos Manes, æternos ducite lusus,
At nos perpetuò cura dolòrque prement.
Has ego quottannis luctu celebrabo Calendas,
Et ficto inijciam thura, merùmque rogo.
Hi deinde uersus tumulo ponentur inani:
Dij faciant illos postera turba legat:
Quisquis ades, uacuum Nasonis cerne sepulchrum,
Quisquis ades magni cerne sepulchra Titi:
Orphei quod precibus Plutonia regna dedere,
Hoc Titus, et magnus Naso dedere sibi.

E L E G I A X I I I.

Helis quòd speculo multùmque diuque retenta,
Sacratum Veneri sic remoratur opus,
Fallor ego, aut iusta certè ratione mouetur,
Nec leuis est tantæ causæ reperta moræ:
Nanque nec ornatos componit ritè capillos,
Cui non iussa suo stat coma flaua loco:
Nec Tyrio fucare genas credenda colore,
Cui medias intrà purpura nata genas.
Aut igitur creta collum mentitur eburnum,
Aut labris spargit rubra uenena suis:
At collum natura illi concessit eburnum,
Et minio iussit labra rubere suo.
Cur uerò tenues oculorum depilet arcus,
Cur iubeat patula cedere fronte comas,
Cui geminos talis testudo exornat ocellos,
Qualis Apellæa linea ducta manus?
Et cui lunatæ tam largæ est area frontis,
Vt sit tam patula fronte nec ipsa Venus.

S alicet hæc emptis implet dentibus ora,
N atium esse probat cui gelasius ebur.
A t uerò inflatum pectus. mammáque cadentes
E t mollem magna colligit arte sinum.
O Dij, quàm tuta est à tali crimine uirgo,
C ui tumet æqualis semper utrinque sinus!
*Q*uid gestus, cultumue loquar, moréque decoros?
T alis erat, malum quum Cytheræa tulit.
*E*rgo Helis speculum non sic remorata tuetur,
H elis enim speculi non eget arte regi:
*I*psa sed in facie dominæ crystalla morantur,
E t raras gaudent cernere delicias.
*H*elida cur ergò absentem sic turba requiris,
N ec pergis potius dum procul Helis abest?
*Q*uipe absens Helis nullum retinebit euntem,
*S*i ueniat, cunctos quòd remoretur, erit.

E L E G I A R V M F I N I S.

E P I T A P H I A.

D. P. S T E L L A E. L L. D O -
 ctoris celeberrimi.

*V*NDVS ut assidua gauderet luce, suoque
M Viuere sol posset liber ab officio.
*L*ucifer in terras cælo migrare relicto,
*A*tque hominis faciem sumere iussus erat.
*A*t mox ut Stellæ discessu clara Deorum
*P*erpetua cæpit regia nocte premi,

*Pœnituit mandasse Iouem, Stellamque uocauit,
Et Solem antiquas iussit obire uices.*

D. I O. V A L E N T I S,

Regi à consilijs.

*Extincto nuper Respublica mœsta Valente,
Visa mihi secum sic gemebunda queri:
Sæpe alios fleui, dum sic raperentur, alumnos:
Causa tamen nunquam iustior ulla fuit.*

A D V O C A T I C V I V S D A M.

*O rerum uarias uices, & ingens
Fortunæ paradigma scœuentis!
Clamofissimus omnium uirorum,
Qui uerborum operam omnibus locabat,
Nunc raptus Rhadamanchium ad tribunal,
Conducit miser antè quæ locabat.*

G V L I E L M I B U D A E I, V I R I

*nostræ ætatis doctissimi, qui Lutetiæ obiit an-
no M. D. XL. XIII. Cal. Septemb.*

*Ὅστις Βουδαίων γλώσσης ὀνομάσαστο Φοῖβον
Ἀμφοτέρως, ὀρθῶς Φοῖβον εἶπε μάλα.
Οὐκ εἶπεν ἢ ἰκανῶς, μιλίων γὰρ χ' ἠελίοιο,
Ὅς θνητοῖσι φάος ἐκαπαδὶς παρέχῃ.*

E I V S D E M.

*Vnus Budæus, terramque polosque hominésque
Deiunxit magna prouidus arte sibi:
Cælo animum, terræ corpus donauit habendum.
At cerebri nobis dona superba dedit.
Sic decessit inops, nam nul sibi liquerat ipse,
Verùm hæc paupertas unica unicit opes.*

E I V S D E M.

*Budæum fleuere homines, plorauit & aër,
Budæus gelidis est quoque fletus aquis:*

Sic fleuere homines, ut plena uolumina mœstis
 Carminibus quibus Bibliopola terat.
 Sic aër luxit, consumptis undique nimbis,
 Vt iam quas plueret non reperiret aquas.
 Flumina sic flerunt, ut quâ modo nauis abibat,
 Currat inoffensis siccâ quadriga rotis.
 Restabant cælum & tellus, communis ut omni
 Quanlibet immenso mœror in orbe foret,
 Sed quum cælum animam Budæi, terra cadauer
 Possideat, quæso, qua ratione fleant?

N I C O L A I B E Z A E P A T R V I,
 qui Regi à consilijs fuit.

Marmore de Pario nullas hîc stare columnas,
 Aera nec artificis muere iussa manu,
 Nec tumuli arnes operosam surgere molem,
 Qualia Mausoli fama sepulchra canit.
 Scilicet hos titulos, hos quærare debet honores,
 Qui nil, quo melius nobilitetur, habet:
 Hic autem magni quondam pars magna Senatus,
 Aut nullo, aut solo Bezæ Catone minor:
 Quem sic eripuit uirtus ter maxima morti,
 Vinat ut extincto posthumus ipse sibi.
 Mortuus è tumulo famam cur capter inanem,
 Illi quam uiuo uita peracta dedit?
 Immò si uerum fas nobis dicere: sed fas,
 Dignus qui tumulo non tegetur, erat.

C A T H A R I N A E T E X E A E
 Aureliensis.

Isto quis iaceat loco sepultus
 Forsan scire cupis, benigne lector,
 Atqui id dicere perlibenter optem.
 Sed quo nomine debeat uocari

Quicquid hoc tumulo latet sepultum,
 Scire iudico quamlibet sagacem
 Nullum, & quamlibet omnium peritum:
 Nam si ex corpore iudicare sexum
 Decet, Virgo latet sepulchro in isto.
 At quânam ratione nuncupari
 Debet fœmina, quam timore nemo
 Turbatam nîmo, aut dolore uidit?
 Nemo prosperiore sorte abuti,
 Loqui nemo ubi fœminæ tacendum,
 Nemo, quum decuit loqui, tacere.
 Choros nemo sequi parum pudicos,
 Nemo ornare comam parum pudenter,
 Nemo accersere pharmacis colores.
 Hinc uibrare oculos & inde nemo,
 Nemo uerba loqui petulca uidit.
 Ergò uir fuit? At uirum uocare
 Qua decet ratione, cui uirilis
 Illa corporis est negata forma?
 Ergò utrunque fuit. Fuisse uerò
 Cur utrunque putem quod esse neutrum
 Probatum satis est, superque nobis?
 Diana ergo fuit, altera aut Minerva,
 Quæ, quum fœmina sit, tamen uirili
 Intus est animo, ut ferunt poëtæ.
 Sed est nota satis cruenta Pallas,
 Et insana Deum libido nota.
 Ergò quid superest, nisi ut putemus
 Quiddam hoc in tumulo latere, quod sit
 Fœminis,que uiris,que, Diis,que maius?

E P I T A P H I A. 45
A N T O N I I P R A T E N S I S
Cancellarij Galliaë.

A mpliſſimus uir hîc iacet.

E O B A N I H E S S I
Poëta egregij.

*Venerat exutus mortali corpore nuper
Hessus, ut infernis exciperetur aquis:
Quem toruè intuitus squalentis portitor Orci,
Hic ait, hic gratus Manibus hospes erit:
Tunc Syracusij calamos impune poëtae,
Mæonidæque tubam pessime surpueris ?
Dixerat: et média Vates iam puppe sedebat,
Quum uetuit nautam pergere Mercurius.
Ne scæuito Senex, inquit, nam uindicat istum
Iuppiter, et superûm cætera turba, sibi.
Extinctis alijs potuit qui reddere uitam,
Ditis in hunc possunt iura seuera nihil.*

M A C V T I P O M P O N I I,
quum falso nuntiaretur in Alpibus occubuisse.

*Vos nunc aduoco flebiles Phaleuci,
Vos uoco ô numeri seueriores:
Adeste, obsecro, dum meum Macutum,
Meas delicias, meamque uitam,
Morte lugeo pessima peremptum.
Vnde Pierides loqui auspicabor ?
Dicimne ut patria bene instituta
Natus ille meus Macutus, omnes*

- Vita uicerit integra & pudica?
 Dicam'ne ut patria bene erudita
 Natus ille meus Macutus, omnes
 In hac uicerit eruditiores?
- T**raxit carminibus suis opacas
 Sylvas, & iuga montium comata,
 Vndarum & domuit rapacitatem
 Orpheus, sed superaunt hunc Macutus
 Mutis non modo doctus imperare,
 Sed pacare hominum potens furorem,
 Et lenes itidem incitare mentes:
 Nec solos digitos mouère doctus,
 Sed lingua pariter loqui diserta.
- P**ericles potuit tonare quondam,
 Sed Græcus tonuit suis Athenis.
 Lingua Tullius eloquens Latina,
 Romanis tonuit suis Latinus.
 Natus sanguine Gallico Macutus
 Et Græcè tonuisset, & Latinè,
 Hoc si Roma foret Latina seculo,
 Et nunc Græcia Græca personaret.
- A**pelli Cytheræa picta quondam
 Nec tota attamen, immò inabsoluta:
 Mille autem Venerèsq; Gratiasque,
 Expressit lepidus meus Macutus,
 Aut uscit potius, nec id colore,
 Sed docta lepidàque scriptione.
 Appelles manu, at meus Macutus
 Debet ingenio perennitatem.
- A**Egyptum penetravit usque in imam
 Magnus Pythagoras, Platòque magnus,

Et uenit, Scythico gelu relicto,
 Athenas Anacharsis eloquentes.
 Vidit Italiam meus Macutus,
 Visurus pariter mare atque terras,
 Doctrinam ut faceret suam auctiorem,
 Cœpti si bona sors boni fuisset,
 Aut siquid reperisset, absoluta
 Vir quod disceret eruditione.

Vos interrogo quæ caput tenetis
 Nascantis Rhodani superba saxa,
 Cur sæuos homines fouetis illos
 Macutum mihi qui meum abstulère?

Vos Nymphæ rogo quotquot hinc uel inde
 Lemani uitreas tenetis undas,
 Cur pati potuistis hunc cruenta,
 Scælestaque manu uirum interire,
 Cui Nymphæ usque adeò fuère cordi?

Dic mihi, Cytheræa, dic, Apollo,
 Dic Hermes, mihi, dicite ò Camœnæ,
 Cur nostrum, rogo, cur meum Macutum
 Passi estis perim? An munus remoto
 Ut posssetis eo frui, in Deorum
 A diuncto numerum & beatitatem?
 Tali dignus eras Olympe ciue,
 Tali dignus eras domo, Macute.

Habetis, Superi, mei Macuti
 Nunc diuinam animam, at relicta terris
 Moles corporea, illa quam Macuti
 Diuinum ingenium incolebat olim.
 Vos curate animam, Di, Deæque,
 Nobis corporis est habenda cura:

Hoc dicamus ei sepulchrum inane:
 H ei cur non licet apparare uerum!
Audi nunc ubicunque sis, Macute,
 S iue cum Ioue nunc iocaris unâ,
 V t cæli nouus incola, & colonus,
 S iue te potius nouem Sorores,
 P arnassûsque tenet bicornis, audi.
Te uiuum mihi sustulère fata,
 E xtingtum quoque sustulère fata,
 Q uod unum licet, his tuo quotannis
 P ares inferias dabo sepulchro,
 V t meo Pyladi, meoque Achati.
 S ic qui finis erit mihi loquendi,
 D eflendi mihi finis est futurus
Te meum Pyladem, meumque Achatem.

S I M O N I S G R I N A E I,
 uiri longè eruditissimi.

Ecquid ad extincti Grinæi funera, Nymphæ
Tingitis umbre genas largo, Rhenûmque per omnem
Turbatæ, magno repletis littora planctus?
Ecquid ad extincti Grinæi funera, Phœbe
Sublatum esse gemis, quem par tibi cura sodalem
Fecerat, & simile adiunctum cognomen utrique?
Ecquid nunc iaculatur aquas umbofus Orion,
Et madidam fundit lachrymosus Aquarius urnam:
Cætera que obscuro radiantia sidera cælo,
Illustres tingunt nigra ferrugine uultus?
Ecquid ad extincti Grinæi funera Vates
Dieicti mœrore oculos lachrymantia uerba,
Et mœsto alternos trahitis de pectore uersus?

O rerum sortes uariæ, properatæque doctis
 S emper fata uiris! I nunc & cura latentes
 S it tibi, quisquis eris, naturæ inquirere causas.
 S ciliçet hæc stultos mortales fallit inanis
 S pes uitæ, doctis eadem indoctisque munatur
 M ors tamen, & magno finem impositura labori,
 D esidiæ & magnæ. Nunc si sapias, ergò uiator,
 V iue tibi, nanque ipse tibi moriêre, nec unum
 P rogrediêre diem, lethi quum aduenerit hora.
 N on tamen usque adeò pietatis nescia corda
 S unt, Grinæe, mihi, quin doctos carne Mânes
 P rosequar, & cura memet consoler inani.
 E rgò agite ô Manes, ô mens super æthera pridem
 V ecta, piuum, quæso, à nobis hoc accipe carmen:
 A t tu summe Deûm, uasti qui pondera cæli
 D irigis, & uastus cui sese accommodat orbis,
 G rinæum in fontem dilectis orbibus infer.

I N C E R A T I N V M, P S E V -
 domonachum.

F lete agedum, flete ô fratres, extinctus abiuit
 Ille unius uestræ religionis honos.
 R idete à reliquis, risu dignissima res est:
 H æc sunt perpetuis funera digna iocis.
 Q uippe huius quondam mendacibus omnia fucis
 P erdere, sola diu curæque mênisque fuit.
 A t dum cuncta tegit, dum fruidibus omnia uelat,
 M ors simulatorem, non simulata rap it.

I O. Q U E L I N I.

I lle, Calliope, Quelinus ille,
 E t tuus simus, & meus Quelinus,
 I lle, inquam, in media senex iuuenta

d. i.

A quis interijt miser sub illis,
 Non quas fonte tuo hauserat, nec illis
 Quas secum flumij trahunt sonantes:
 Sed quas, dum uigiles terit lucernas,
 Collectas aluit scælestus hydrops.
 Sic tuus perijt tibi Quelinus,
 Sic meus perijt mihi Quelinus.
 Ergo hunc Calliope fleamus ambo,
 Ut illum proprijs aquis peremptum,
 Seruemus lachrymis, aquisque nostris,
 Ut uincantur aquis aquæ, & putetur,
 Ille qui perijt mihi, tibi que,
 Seruatus studio tuo, meoque.

I A C O B I B E L N E N S I S.

Hunc sibi Belnensis tumulum quem cernis inanem,
 Struxerat, inuidit cui laqueus tumulum.
 Debuerat certè, fors si foret omnibus æqua,
 Tardius hic fieri, uel prius ille mori.

R E N A T I G E N T I L I S.

Fracto gutture stare quem reuinctum,
 Impellique uides & huc & illuc,
 Quondam purpureo sedens senatu,
 Primas Parhisiæ in foro tenebat.
 Verum (proh facinus, scæ'û, que grande,)
 Dum lucris studio impotente captus,
 Bonos non minus ac malos coëret,
 Iusto nunc sic iubente Diuûm,
 Viuis qui malè sederat tot annos,
 Stare nunc malè mortuus iubetur.

G V L I E L M I L A N G A E I

Insubriæ Proregis.

ANGAEVS ille magnus hic iacet, Lector,
LVnus Minervam colere doctus, et Martem,
 Quo nemo melior pacæ uixit aut bello.
 Vitæ genus habes: mortis en genus discæ:
AEtate consumpta laboribus multis,
Suis, suorumque omnium ferè exhaustis
Bonis, in usus Galliae suæ, tandem,
 Quum plus Milone et Curione deberet,
Interijt. Ergò pauper occidit, dices:
Immo locuples, cui patria debuit tantum.

STEPHANI DOLETI AVRELII.

Ardentem medio rogo Doletum
 Cernens Aonidum chorus sororum,
 Charus ille diu chorus Doletu,
Totus ingemuit, nec ulla prorsus
E'sororibus est reperta cunctis,
Naias nulla, Dryasue, Nereisue,
 Quæ non uel lachrymis suis, uel hausta
Fontis Pegasei studeret unda
 Crudeles adeò domare flammæ.
 Et iam totus erat sepultus ignis,
Iam largo madidus Doletus imbre,
 Exemptus poterat neci uideri,
 Quum cælo intonuit seuerus alto
 Diuorum pater, et uelut perægre
Hoc tantum studium ferens sororum,
At cessate, ait, et nouum colonum
 Ne diutius inuidete cælo,
Cælum sic meus Hercules petiuit.

IO. DAMPETRI.
 d.ij.

Clausus cœnobio latebat olim
 Ille Dampetrus, optimus uirorum,
 Præcipueque Hendecasyllabon poëta.
 Et clausus pariter latebat idem
 Mole corporea, haud quidem, fatemur,
 Obesa nimis aut tenebricosa,
 Verùm corporea, et proinde tali
 Vt diuinum animum uelut quibusdam
 Nexum compedibus tenere possset.

At nunc cœnobijque, corporisque
 Vinctus Dampetrus exolutus exit,
 Doctorumque uolat per ora liber,
 Qui tamen moriens, suis amicis,
 Heu quot millia lachrymationum,
 Heu quot attulit anxios dolores!
 Ergo haud occidit ipse, quod putaræ,
 Occidit potius suos amicos.

NOBILISS. PRINCIPIS,

Francisci Borbonij, Ducis Anguiennensis.
 Quum nuper gladios, et fortem euaseris hostem,
 Hic, Franciscæ iaces, nec tamen ense iaces.
 Sed nec in hostili potuisti occumbere campo,
 Nec fortis forti uictus ab hoste cadis.
 Sedibus at patrijs, belli simulachra cientem
 Missa infelici sustulit arca manu.
 Arca, olim, ut credo, Stygia compacta cupressu,
 Arca, heu quanta nobilitata necè!
 Arca, in qua Parcæ Mauors absconderat ipse,
 Audijt ut factis æmula facta suis.
 Sic igitur miserande cadis, nec cernere longum
 Illa tua licuit paratæ trophæa manu.

*At si nobiscum vis, ô fortuna, iocari,
Cur istis mors est seria mixta iocis?*

F R A N C I S C I V A L E S I I,
I, Christianissimi Francorum Regis, P. P. & bonarum
literarum assertoris, iudicisque.

O B I L E, quisquis ades, Regis uenerere se-
N pulchrum,

Regis sepulchrum nobilis.

*Nec pigeat mecum Francorû incommoda flere,
Dum multa paucis explico.*

*Corporis ac animi florentem dotibus, atque
Re facile primum ut nomine,*

*Franciscum hunc Regem uidit Fortuna, simulque
Inuidit, ut bonus solet.*

*Illum igitur ficto interdum demulsit amore,
Et inelytis uictorijs:*

*Reppulit irata interdum, uultuque minaci
Tradidit in hostium manus.*

*Sed nec fors illum melior sic extulit unquam,
Ut esset immemor sui:*

*Nec Fortuna animos illi sic fregit acerba,
Quin uictus illam unceret:*

*Ergo suos cernens uanos Fortuna labores,
Et irritos omnes dolos,*

*Auxilium poscit supplex à Morte: roganti
Mors paret illi protinus,*

*Et Regis primum è natis truculenta perennit,
Cui tertium mox addidit.*

*Heu! iuuenes ambos - ambos nil tale timentes,
Et non mori dignissimos.*

*Tandem etiam, ô facinus! parta iam pace fruuentem
d. ij.*

Aggressa patrem sustulit:
 Sublatum ingemere omnes, sed præ omnibus, illæ
 illæ Camænae nobiles,
 Hebrææ, Græcæ, et Latæ, quas ille fouebat,
 Ut filias so'et pater.
 Quæ nunc, ut referant illi quæ præmia possunt,
 Fouent uicissim mortuum,
 Et quantum in sese est, à cæca mortis opacæ
 Oblivione uindicant.

FRANCISCI VALESII,

Francisci Regis filij, et Galliarum Delphini.
 Hunc etiam iuuenem extinctum, rogo, cerne, uiator,
 Hic mihi, cur uiuum dicere fata uetant?
 Hic est, quo niti regnum debebat auitum,
 Spes patriæ nuper, spes quoque prima patris,
 Pro quibus intrepidus fortem dum fertur in hostem,
 Ipse illum Mauors uidit et obstupuit.
 Aggressusque dolo, et crudelis fraude ueneni
 Sustulit. Heu magnis fraus bene nota iuris!
 Macte tamen Princeps: nam te mors ipsa fatetur
 Non aliter unci quàm potuisse dolo.
 Nempe erat hoc reliquum, uellæi ut principis acta
 Aequares, simili te quoque fraude mori.

CAROLI VALESII, FRANCISCI Regis filij, et Aureliorum Ducis.

ALLIA felix felix mihi patria nuper,
 G I dem etiã nuper rexque paterque fuit.
 Ingenium (nisi me assentatrix turba fefellit)
 Cæleste, et summis æmula forma deus.
 Idemque mihi externos Fortuna parabat honores,
 Idem poteram magni Cæsaris esse gener,

Quando ferox blanda pro coniuge Parca reperta est,
 Quæ mihi pro thalamo sterneret hunc tumulum.
 Nec tam erepta mouent tamè hæc me commoda uitæ,
 Quàm doleo abruptum nobile pacis opus.
 Sed quanquam haud potui pacem componere uiuus,
 Quis scit ab interitu surget an ipsa meo?

I N M O R T E M F R A N C I S C I
 Valesij, I, Francorum Regis, & duorum eius liber-
 rorum, Francisci, Carolique, alterius Galliarum
 Delphini, alterius Aureliorum Ducis.

S P I C I S infelix tres Regum Gallia mortes,
 A Heu uicina ni nis funera funeribus!
 Aspicias efferris, quantaque potes pietate
 Prosequeris facibus, prosequeris lachrymis.
 Nec mirum: digni siquidem natique patèrque,
 Quorum elementa necem muta uel ipsa gemant.
 Crudeles superi, ut sit mors matura parentis,
 (Debuerat princeps si tamen iste mori)
 At cur tam subito ternus ex fratribus, unum
 Seruastis, rapuit Mors uolenta duos?
 Nam potius, digna ut uirtutis præmia ferrent,
 Condendus triplex fratribus orbis erat.

I C O N E S.

Hercules OEtens.

Certauit mecum Virtus, superataque cessit,
 Hac uolui uicta, uictor & esse mei.

Dido, rogam consensura.

Funere Didonis sapientes este puellæ,
 Sum nulla hospitij pondera, nulla thort.

Hector.

Hectoris incolumis mansisti patria, dextera,
Hectore quid mirum si pereunte, peris?
Pithagoras.

Laudent vitam alij suam loquendo,
Virtutem ipse meam probo tacendo.
Xenophon.

Pallada dilexi, pariter me Pallas amavit,
Et literas Pallas et dedit arma mihi.
Alexander Magnus.

Post Persas fusos, quæ sita que orbis habenas,
Armis non potui cedere, cædo dolis.
Democritus.

Omnia Democritus ridebat, tu quoque, lector,
Democriti ride, si sapias, tumultum.
Demosthenes.

Magnum opus est, hominū regere et componere mētes,
Sed tamen hic magnum præstitit illud opus.
Spartana filium interfectura.

Ergo ubi sunt comites? tu' es Lacedæmone natus?
At peperit matrem terra Lacedæna tibi.
Sappho.

Auxit Musarum numerum Sappho addita Musis,
Felix, si sævus sic uoluisset amor.
Lucretia.

Pollutum est corpus, mansit mens integra nobis:
Et non ex isto corpore casta fugis?
M. Brutus Cæsaris interfector,
seipsum interfecturus.

Divitijs uti licuit cum Cæsare partis,
Ferre necem possum, non potui dominum.

Cato Uticensis.

Vicisti Magnum Cæsar, sed quidlibet aude,
Vnus dicetur se superasse Cato.

Camillus.

Romanam, fateor, construxit Romulus urbem,
Capta ego restitui mœnia: maior uter?

P. Virgilius Maro.

E t tu, docte Maro, es sublatus orbi,
Mori numina posse quis putasset?

Iuppiter Phidiacus.

V e tali sese cognovit imagine pictum,
T andem etiam geminus Iuppiter, inquit, ero.

In eundem.

Quantum hic à uero distet Ioue Iuppiter audi,
N empe hic est castus, priscus adulter erat.

Venus.

M e Paris ex natus nuper, Pallásque salutant,
H æc Venerem, matrem natus, at ille deam.

In eandem.

N unc demùm coepi Venus esse uenustior, olim
Quæ fuerant sociæ contineo Charitas.

In eandem.

Falluntur qui me cohiberi posse negarunt,
E n basis hæc Venerem sistere parua potest.

T. Liuij.

T umalum Tito nuper parabam Liuij,
Q uum sic Apollo iussit ut desisterem,
Hæc mortuos, inquit, decem, uiuit Titus.

THEODORI BEZÆ VEZELII
EPIGRAMMATÆ.

AD LECTOREM.

VNT qui Lectori longo fastidia libro
S Longæ ferant, fas sit scribere pauca mihi.
Iste tamen poterat, Lector, liber esse, libellus:
Pendere sed uersus, non numerare decet.

AD EVNDEM.

Non conuitia, nec latrationes,
Nec ronchos timeo calumniæ sue,
Nec ullos obelos seueriores.
Non quòd iudicio meo Poëta
S im tantus, nihil ut queat reprimi:
S ed quòd iudicio meo Poëta
S im tam ridiculus, parùmque doctus,
Vt nullum fore iudicem eruditum,
Meos carpere qui uelit labores:
Nam quis Æthiopem uelit lauare?

DE GEMINIS SOLIBVS

uisis Lutetiæ Parhisiarum, Anno 1539.

Aspiceres nuper geminos quum Gallia, Soles,
M irata es Soles Gallia tota duos.
A t nunc mirari potius tua commoda discite,
Q uæ spondere tibi sidera bina uides.
S ol est Franciscus, sol est quoque Carolus, istos
Nimirum Soles astra benigna notant.
Q uos si concordis fœdus coniunxerit ietum,
Eclipsis fuerit nulla timenda tibi.
In Claudium.

Non cessas ueteres Claudii incusare poëtas,

Claudo ausos Venerem iungere Mulabero.

Et Diuos ego non cesso uocitare furentes,

Vxor quòd claudio sit data bella tibi.

Attamen hoc nostrum cœpit lenire dolorem,

Quòd tua nun: Martem cœpit habere Venus.

DE COMMENTARIIS

*D. Melchioris Volmarii, præceptoris charissimi
in Homeri poësim.*

Mæonidem ingrati priuarant lumine Diui,

Nec uati quicquam proderat esse sacro.

Hoc scælus aduertens noster Volmarius, illi

Restituit, diui quos tulerant oculos.

Iarcite mi Superi, uobis est maior habendus,

Irrita qui Superum reddere iussa potest.

IN VENDAM ASINORUM
encomiasticon.

Dum laudas asinos, toties cur, Pontice, peccas?

Nempe tibi ignotum γῶνι σαυτὸν erat.

IN AMOREM.

Isse hominum curam Superis si credere fas est,

Et quæ sentimus commoda ferre Deos,

Cur rogo felici Diuum numeratur in albo

Fraudibus ille suis nobilitatus Amor?

Sane illum quisquis supremo adscripsit Olympo,

Hunc nimius credo, cepit Amoris amor.

DE VENERE MARMOREA

Regi donata à Renzo equite.

Quæ tibi missa fuit nuper, Rex maxime regum,

Non est ficta Venus, uera sed ipsa Venus.

Scilicet illa polum, Martemque Iouemque reliquit,

Quæd te his maiorem crederet esse tribus.

AD CAROLVM QVINTVM,

quum Lutetiam ingressus esset.

Te presentæ sua est facies quòd reddita cælo,

Et sensit numen Iuppiter ipse tuum.

Miratur vulgus: sed cui est tua cognita uirtus,

Virtus perspectum quid tua possit, habet.

Saliet hoc æquum est, ut qui moderamine tanto,

Iura dat in terris, iura det ille polo.

AD LODOICVM VALIDVM.

An est credibile, hunc meum libellum,

Hunc, unquam, illepidum meum libellum,

Perlectum esse tibi, et molestiarum

A te cædia tanta deuorata?

Esto, legeris, et molestiarum

Semel cædia tanta deuoraris,

Dic mihi Lodoice, amabo, tunc

Vllum unquam insipidum magis poëtam

Legisti? An retices? nec id fateri

Vis? personam igitur tuam ipse sumam,

Et satisfaciam mihi roganti,

Et quanta potero intonabo uoce,

Non uidi insipidum magis poëtam.

DE AMICITIA CVM TRVCHIO *inita.*

Heu uos aduoco, uos acres Sophistas

Fallaces, querulosque homunciones,

Qui noctes teritis, diésque totos,

Querendo insidias locutionum.

Vos, inquam, aduoco, uos acres Sophistas,

Qui posse hoc fieri simul negatis

Vt quis uictur in locis duobus.

Tandem uera loqui ô tenebriones,

Discite, & fieri uidete posse,
 Posse quod fieri simul negatis,
 Quum sim unus, tamen in locis duobus
 Vitam uiuo simul, uel utque nostra
 In partes geminas secata mens est:
 Apud me altera uiuit, altera autem
 Viuit in Truchio meo. Ergo nobis
 Palmam ceditis ô tenebriones?

I N S A P I D V M.

Dum sese egregium Sapidus putat esse poetam,
 Desipit, & Sapido nil magis insipidum.

D E T H E O C R E N I L I B E L L O.

Arua Maro laudare docet spatiosa colonos,
 Idem parua docet rura colenda Maro.
 Quis uolet hic terram centenis uertat aratris,
 Plus inuat hic paruus, sed bene cultus ager.

I N E V N D E M.

Nil non egregiè facit Philænus,
 Tersus, integer, elegans Philænus.
 Testem si petis, en tibi, Philæno
 Teste, hæc omnia perficit Philænus.

A D B I B L I O T H E C A M.

Saluete incolumes mei libelli,
 Meæ deliciae, meæ salutes,
 Salue mi Cicero, Catulle salue,
 Salue mi Maro, Pliniûmque uterque,
 Mi Cato, Columella, Varro, Liui,
 Salue mi quoque Plaute, tu Terenti,
 Et tu salue Ouidi, Fabi, Properti,
 Vos saluete etiam disertiores
 Græci, ponere quos loco priore

Decebat, Sophocles, Isocratesque.
 Et tu cui popularis aura nomen
 Dedit: tu quoque magne Homere salus,
 Salus Aristoteles, Plato, Timæe.
 Et vos ô reliqui quibus negatum est
 Includi numerus Phalæcorum.
 Cuncti denique vos mei libelli
 Saluete, iterumque tertiumque,
 Atque audite meam precationem:
 Hoc ergo precor ô mei libelli,
 Ut ne longa mihi mora illa (senis
 Nam à uobis procul abfui diebus)
 Obsit quomunus undiquaque tali
 Sitis in me animo et fauore deinceps,
 Quali, dum proficiscerer, fuistis,
 Nimirum facili que candidoque.
 Quod si istam mihi supplicationem
 Vos concesseritis mei libelli,
 Id uobis quoque pollicabor ipse,
 Non me unam hebdomadam procul, quid? immo
 Non diem procul unicum abfuturum.
 Quid diem? immo nec horulam, immo nullum
 Punctum temporis, ut libet pusillum.

AD SODALES, DE
 Melchioris Volmarij, præceptoris char-
 rissimi aduentu in Galliam.

Audite, ô lepidi mei Sodales,
 Ter suauem atque hilarem locutionem.
 Ille Volmarius, mei ô Sodales,
 Integerrimus omnium uirorum,
 Ille Volmarius modo est reuersus.

Hunc ergo, ô lepidi mei Sodales,
 Diem cantibus, oro, transigamus.
 Procul mœstitiæ, molestiaque,
 Procul tristitia, atque solitudo,
 Procul sine genitus, procul dolores.
 At tu lætitia adueni, tuumque
 Adducas comitem, optimum Deorum
 Lyæum, et Cererem optimam Dearum.
 Io, mi bone Bacche, mi Lyæe,
 O Ceres mea, ne mihi negetis
 Quæso istam exiguam petitionem:
 Aduolate, rogo, Deis relictis.
 Hic nulli tetrici deambulones,
 Hic rixosus erit Sophista nullus,
 Sed conuiuæ aliquot boni poëtæ,
 Nempe Rillerius, Robertusque:
 Tertius quoque Claudius futurus,
 Locum post alios tenebo quartum.
 At tu Melchior in loco supremo
 Sedens, Mercurusque Apollinusque,
 Et uices Charitum suplebis unus.
 Quod si forte tua eruditione
 Audita (quis enim tuam negare
 In cælum quoque transisse famam)
 Facundius ueniat nepos Atlantis,
 Aut Phœbus Charitesue: tunc manebis
 Suprema nihilominus cathedra,
 Et tacentibus omnibus loquêris,
 Nam quis (ni penitus caret cerebro)
 Phœbo Mercurioque, Gratusque,
 Neget Volmarium eruditorem?

IN LAUDEM COLVMELLÆ.

O rphæa mirata est Rhodope sua fata canentem,
 Si modò Virgilij carmina pondus habent.

T u uerò lūni, syluestria rura canendo,
 P ost te urbes ipsas in tua rura trahis.

O' D ij quos olim nutriuit Roma Quirites!
 Quæ tam facundum uiderit agricolam!

DE ALD O M A N V T I O R O M.

omnium quidem authorum, præcipuè uerò poëtarum excellentissimo Typographo.

D idonis æcinit rogum disertus

M aro: Pompeij rogum L ũcanus:

E t disertè adeò hoc uterque fecit,

V t nunc uiuere iudicetur illa,

N ec iam mortuus hic putetur esse:

I mmò sint rediuiui & hic & illa.

E rgo credere fas erit poëtas

D iuos, utpote qui loquendo possint

V itam reddere mortuis: quod ipsis

E st diuis proprium & peculiare.

Q uòd si credere fas Deos poëtas,

V itam reddere quòd queant sublatam:

Q uanto est iustius, æquiusque, quæso,

A ldum Manutium Deum uocare,

I psis qui potuit suo labore

V itam reddere mortuis poëtis?

DE CANDIDA.

D e fessus medio thoro iacebam,

E t somno graue iam caput cadebat,

S u i Candida quum miserta Beæ,

Præfens est mihi uisa dormienti,
 Iocos, deliciasque factitare,
 Et tractare manu, & notare ocellis,
 Et blesâ uelut increpare uoce.
 Contra sic ego somnians loquebar,
 Ni sis me mihi charior, puella,
 Dissolui cupio, & perire totus.
 Vix hæc ædideram, repente nostrum
 Quum lux inuida somnium diremit,
 Et meam mihi sustulit puellam.
 At tu, quisquis es, ô tenebricosæ
 Præses optime cogitationis,
 Seu te Morphea, seu uocare Somnum
 Fas est, fac uigil ut queam uidere
 Quod somno potui uidere captus.
 Aut, si non aliter potes mederi
 Huic desiderio meo, perennem
 Inducas mihi somnationem.

IN SEXTVM.

Cæcus es, & cunctos reprendis, Sexte, poëtas:
 Sanum reprehensor debet habere caput.

IN THAIDA CÆCAM,
& Ponticum claudum.

Thaida cras duces cæcam, pede claudus utroque:
 Conuenis uxori, conuenit illa tibi.
 Integrum è duplici surget sic corpore corpus,
 Si præstes oculos, præstet at illa pedes.
 Ergo rem faciunt te dignam, Ponticæ, diui,
 S enuuro quis dent ἡμυρωαῖνα tibi.

IN LVPVM.

Ieiunus sobrium mihi Platonem

Laudabas, Sophiamque prædicabas,
 Mox uerò ut tibi cœna sumpta tecum,
 Mutasti faciem atque opinionem.
 Quis factum hoc Lupe, tam citò ut iuberet
 A cœna Sophiam ualere? nempe
 Cœnatus, Lupe, non eras apud te.

DE FRANCISCO

Rabelæso.

Qui sic nugatur, tractantem ut seria uincat,
 S eria quum faciet, dic, rogo, quantus erit?

DE HELIONORA

Francorum regina.

Nil Helena uidit Phœbus formosius una,
 T e, Regina, nihil pulchrius orbis habet.
 V traque formosa est, sed re tamen altera maior:
 I lla serit lites, Helionora fugat.

IN ASINIUM.

S eu domi mihi, seu foris repertus,
 P romissi, & fidei datæ, admoneris,
 T u contra uelut admodum occupatus,
 H as facis nihili petitiones,
 S ed horam tamen inquis ad futuram,
 Q ua me ex paupere diuitem & beatum
 R eddas. En igitur tibi ipse dono
 H oras quod tibi nuntiabit omnes.
 T andem nunc, Asini, potes iubere
 H æc ut hora sonet diu expetita.

DE FRANCISCI ET

Caroli inducijs.

R oma olim cessit soceri, generique furori:
 E t cecidit gladijs incluta Roma suis.

Quòd si illi placidas iunxissent fœdere dextras,
 Robore staret adhuc Martia Roma suo.

Sic fratrum immittis nuper discordia, penè
 Funditus Europæ uerterat imperium:

At quoniam iungunt concordia pectora fratres,
 Seruatum Europæ dicitur imperium.

DE MORBO FRANCISCI

Gallorum Regis, salutè que mox illi reddita.

Ægroto Pallas Franciscò ægrota iacebat,

Optabat Mauors æger & ipse mori.

Illa, quòd hoc tutam solo se credat alumno:

Hic, quòd sit studio natus uterque pari.

Quòd si Franciscum mors eripuisset, eodem

Funere Mars functus, functa Minerva foret.

Hoc Atropos murata nefas, feritate reposta,

Tres una uetuit morte perire Deos.

AD C. L. MAROTVM.

Tam doctè Venerem diuinus pinxit Apelles,

Illi ut credatur uisa fuisse Venus.

At tantam sapiunt Venerem tua scripta, Marote,

Vt tibi credatur cognita tota Venus.

AD CANDIDAM, DE

ipsius facie, in tabella expressa.

Quantò pulchrius, elegantiusque

Picta hæc est tabula, omnibus tabellis:

Tantò pulchrior, elegantiorque,

Hac ipsa mihi crederis tabella.

XENIVM TRVCHIO

& Dampetro.

Synceris mos est nunquam neglectus amicis,

Anni sub primos mittere dona dies.

Nempe quòd ut ueteris renouatur circulus anni,

Fas sit ut antiquus sic renouetur amor.

Ergò quum Be^zam Truchius fateatur amicum,

Nec me Dampetrus deneget esse suum:

Non temerè, priscos homines imitatus, utrique

Parua quidem mitto dona, sed apta tamen.

Ambro estis Vates, ambobus carmina dono,

Carmina quæ nostri pignus amoris erunt.

Vos pridem syncerus amor coniunxit in unum,

Vnum igitur decuit munus habere duos.

DESCRIPŒIO VIRTUTIS.

Quænam tam lacero uestita incedis amictu?

Virtus antiquis nobilitata sôphis.

Cur uestis tam uilis? Opes contemno caducas.

Cur gemina est facies? Tempus utrunque noto.

Quid docet hoc frenum? Mentis cohibere furores.

Ra^sta^s cur gestas? Res mihi grata labor.

Cur uolucris? Doceo tandem super astra uolare.

Cur tibi mors premitur? Nescio sola mori.

IN FORI MANCIPIA.

Quum sit hoc proprium fere poëtis,

Rebus omnibus ut peculiarem

Diuum constituent, suumque numen,

Cur lucrum, forum, & elocutionem,

Vni Mercurio tamen sacrarunt?

Prisci scilicet hoc modo indicarunt

Future, ut rabiosa quisquis arma

Tractaret fori, haberet ille curam

Lucri, non minus ac locutionis.

AD MARIANVM.

Augustas, Mariane, deum uenturus ad aras,

Nulla cremas magno thura Sabæa Ioui.
 Nec capis externos cultum qui spargat odores,
 Nec diti tractas aspera signa manu.
 Gemmatæ nunquam sudas sub pondere uestis,
 Nec digitos onerat res peregrina tuos.
 Sed placidam & nullo pollutam crimine mentem,
 A tque sua notas à pietate manus.
 Cæterá que integros domini testantia mores,
 Hæc, inquam, magnis das Mariane deis.
 Quòd si rara solent meritò pretiosa uideri,
 Nemo dedit, nemo plus, Mariane, dabit.

IN ERASMI IMAGINEM.

Illum quo totus nunc personat orbis Erasmus,
 Hæc tibi dimidium picta tabella refert.
 At cur non totum? mirari desine, lector,
 Integra nam totum terra nec ipsa capit.

AD MVSAS.

Si rogat Cereremque, Liberumque
 Vitæ sollicitus suæ colonus,
 Si Mauortis opem petit cruentus
 Miles, sollicitus suæ salutis:
 Quid ni, Calliope, tibi, tuisque
 Iure sacra feram? quibus placere
 Est unum studium mihi, omnibusque
 Qui Vatum è numero uolunt haberi?
 Vobis ergò ferenda sacra, Musæ.
 Sed quæ uictima grata? quæ Camœnis
 Dicata hostia? parcite ô Camœnæ,
 Noua hæc uictima, sed tamen suavis
 Futura arbitror, admodumque grata.
 Accede ô tineæ, illa quæ pusillo

Ventrem corpore tam geris uoracem,
 Tène Pieridum aggredi ministros?
 Tène arrodere tam sacros labores?
 Nec factum mihi denega: ecce furti
 Tui exempla, tuæ & uoracitatis.
 Tu ferè mihi passerem Catulli,
 Tu ferè mihi Lesbiam abstulisti.
 Nunc certè meus ille Martialis
 Ima ad uisœra rosus usque languet,
 Et quærit medicum suum Triphonem.
 Immò & ipse Maro, cui pepercit
 Olim flamma, tuum tamen terebrum
 Nuper, ô fera ter scœlesta, sensit.
 Quid dicam innumeros bene eruditos,
 Quorum tu monumenta, tu labores
 Isto pessima uentre deuorasti?
 Prodi, iam tunicam relinque, prodi.
 Vah ut callida stringit ipsa sese!
 Vt mortem simulat scœlesta, prodi.
 Pro tot criminibus datura pœnas.
 Age, istum iugulo tuo mucronem
 Cruentâ excipe, & istum, & istum, & istum.
 Vide ut palpitet, ut cruore largo
 A ras polluerit prophana sacras.
 At uos Pierides, bonæque Musæ,
 Nunc gaudete, iacet fera interempta,
 Iacet sacrilega illa, quæ solebat
 Sacros Pieridum uorare seruos.
 Hanc uobis tunicam, has dico Camœnæ
 Vobis exuias, ut hinc trophæum
 Parnasso in medio locetis, & sit

Hæc inscriptio. De fera interempta,
Bæceus spolia hæc opima Musis.

IN PHILÆNV M.

Aurelias uocare uespas sœuimus,
Vt dicere olim mos erat nasum Atticum:
At te Philæne, Aurelium uocabimus
Fucum, quòd omnes adeò pungas frigidè,
A culcum ut interim relinquas nemini.

AD TRIPVTIVM AVRE-
lium Iurisc.

Doctum illum & lepidum tuum libellum,
Quo mysteria iuris explicasti,
Fertur Mercurius tulisse nuper
Ima ad tartara, protinusque doctis
Illis manibus, ut Papiniano,
Paulo, Sœuolæ, & Vlpiano, & illi
Iuris quem meritò uocant lucernam,
Legendum exhibuisse: deinde lecto
Sic cœpisse loqui tuo libello:
Ecquid ceditis? At Papinianus,
Cuncti cedimus, inquit, haud grauati.

IN PHILOPATRVM.

Damnabis fateor nostros Philopatre libellos,
Et tibi non lectum despicietur opus.
Quid tum? si nostros carpas Philopatre libellos,
Debebunt tanto nostra placere magis.

IN EVNDEM.

Sive Palatina Philopatrus inambulet hora,
Et fatuo inæssu marmor utrumque terat:
e.iiij.

S iue fames illum locupletum quærerere mensas,
*E*t procul è uacua iussit abire domo.
S eu ieiunus eat, seu pleno ventre uacillet,
S eu lateat solus, seu comitatus eat,
S emper habet quiddam turpi quod garriat ore,
*Q*uod merito possit carpere, semper habet.
S emper hiat, semper colloque humerisque laborat,
*E*t simulat magnum, uoce, manuque sophos.
S ed quum te audierint multi bene multa loquentem;
*N*emo bene audiuit te Philopatre loqui.

XENIVM CANDIDAE,

*V*estes diuitijs graues & arte,
*A*ptandum è tuo monile collo,
*A*ut quos India mittit uniones
*I*ani nec queo nec uolo Calendis
*A*d te mittere, Candida, una Beçæ
*D*ilectissima Candida. At quid ergo?
*I*psam nempe animam tibi dicatam,
*A*morisque tui ignibus perustam,
*Q*uæ pridem tua sit licet, suamque
*T*e pridem dominam uocetque, ametque,
*S*e rursus tibi, datque, dedicatque
*I*nclusa his numeris Phaleuciorum.
*Q*uod si munera raritate censes,
*O*dij quàm tibi grande mutto munus!

DE TRUCHIO ET

Valido.

*V*os ego diuini Manes appello Platonis,
*I*nteger est cuius munere notus Amor.
*D*icite, non curram in sese moriantur amantes,
*C*urue anima uiuant alter in alterius.

A ut quales merito nobis dicamus amicos,
 A ut solidi uerum quod sit amoris opus.
 Hæc ego non quero, nec quæ retulisse Platonis,
 S obrius ad sobriÿ prandia fertur amor.
 S it satis hæc dixisse semel, nunc dicite, Manes,
 Quædam animo nondum sat bene nota meo.
 M ens simplex atq; una mihi est, hanc attamen unam
 P ridem amor in partes iussit abire duas:
 A tque ait, hanc animam diuisam trado duobus,
 D imidiam Truchio, dimidiam Valido.
 S alua tamen mens est, uiuo, scriboque, loquorque:
 E t tamen hæc Validi est, & tamen hæc Truchij est.
 Quòdque magis mirum, quum sit diuisa duobus,
 V trunque integrã diligo, amoque animã.

I N H V B E R T V M.

N orunt Hubertum ganeones prodigi,
 N orunt magistri cocta quos crambe necat:
 I n urbe tota nullus histrio latet,
 N ec mœchus ullus, læno, scurræue impudens,
 N ec Chiromantis ullus, aut cadauerum
 M olestus excitator, aut uates malus,
 C ui non Hubertus iste sit notus bene.
 S ed scire uis, ignotus hic cui sit? sibi.

I N O L L V M.

Q uanuis illa mihi forensis esset
 P ridem perfidia usque & usque nota,
 N ec donis ego, nec pecuniarum
 P eperi cumulo, ut mihi innocenti
 P ræstò iudicis ad Tribunal esses.
 A t tu, muneribus meis receptis,
 M e, nec id semel, Olle prodidisti.

*S*anè es integer, & bonus patronus,
*S*pem qui fallere non uelis clientis.

DE IOANNE SECVNDO

Hagiensi, poëta eximio.

*E*xelsum seu condit opus, magnique Maronis
*L*uminibus officere studet:
*S*ive leues elegos, alternaque carmina, raptus
*N*asonis impetu canit:
*S*ive lyram uarijs sic aptat cantibus, ut se
*V*ictum erubescat Pindarus:
*S*ive iocos, blandosque sales epigrammate miscet,
*C*lara inuidente Bilbili,
*V*nus quattuor hæc sic præstitit ille secundus,
*S*ecundus ut sit nemini.

AD FABVL LVM.

*S*i cœnare uoles, Fabulle, mecum,
 (Sed cœnare uoles, Fabulle, mecum)
*A*udi quæ tibi cœna sit parata,
*P*erdices gemini duas edemus:
*T*urtur mox aderit, nec ille solus,
*S*ed quem casta etiam sequetur uxor.
*H*æc nos frigidulo mero, Fabulle,
*E*t fame quoque condicimus ipsa,
*S*ed scis qualia uina comparauis?
*Q*uæ si non uocites Optimiana,
*A*t certè Optimiana iure dicas.

IN PHILÆNVM.

*E*rasmus ille, quo fatentur plurimi
*N*ihil fuisse, uel futurum doctius:
*T*ibi Philæne stupidus est & plumbeus:
*E*t quicquid uspiam ab omnibus fingi potest

Calumniarum, stultè in illum congeris.

Latra Philæne quandiu & quantum uoles,

Hunc scire constat plura, quàm tu nescias.

GENETHLIACON FRAN-

cisci Valesij, Henrici Valesij Galliarum olim

Delphini, & illustrissimæ Principis

Catharinæ Medicæ, filij.

Fertur in Alcmenes uenturus Iuppiter olim

Brachia, ter noctis continuasse uices.

Nempe quòd in magni diuinos Hercules ortus,

Nox, hyberna licet, non foret una satis:

Sic, princeps Henricæ, tuo quum e' semine uellent

Alcidem Gallis gignere fata suum,

Vnius in prolis conceptum, currere messes

Iusserunt, magna cum ratione, decem.

Sic licet haud aliter prorsus quàm pluribus annis

Formari tantus debuit iste puer.

Et (si fas homini res est aperire futuras,

Nec dici Vatum numen inane decet)

Quò deni plures ternis sunt noctibus anni,

Hoc tuus hic infans Hercule maior erit.

GENETHLIACON ISA-

bellæ à Francia, Henrici Valesij, Galliarum

olim Delphini, & illustrissimæ Princi-

pis, Catharinæ Medicæ, filia.

Ece novos peperit Gallis Catharina triumphos,

Iam prole diues altera:

Natorumque loco, felicem crescere turbam

Auus nepotum conspici.

En, uix dum nata, in cunis Isabella uidetur

Vagire quiddam regum.

Moxque iocos blandæ tenero cum fratre sororis
 Spectabit Henricus pater.
 At Gallus primis iam nunc miratur in annis
 S uos futuros principes,
 Et, quanuis teneræ, magnum iam frontis honorem,
 N otis que regias colit:
 Donec paulatim, illorum crescentibus annis,
 S pes patriæ adolescat simul:
 Francisco ut domitos forti, uictosque pudico
 I sabellæ amore blandulæ,
 Gallica conspiciat uenerari lilia pronos
 O rbis superbos principes.
 Illi etenim nullus poterit par uiribus esse,
 O disse nullus hanc uolet.

DE FELICI INAUGURA-
 tione Henrici, II, Christianissimi Fran-
 corum Regis.

Francisco postquam sublato, Gallia sensit
 Cuius lene foret mox subitura iugum,
 Finijt, ut potuit, gemitus, animisque receptis
 I sthæc fassa fuit damna lucrosa sibi.
 Ergo age, quamprimùm fac huius, Sequana, Regis
 A d gelidas Arctos nuntia fama uolet:
 Hæc, Liger, Hesperijs, Rheni, Mosa, dicito ripæ,
 Hæc, Rhodane, ambustos perfer ad Aethiops,
 Gallorum, Henricum, felicia sæptra tenêre,
 I ngentem ingenti de genitore satum.
 Nec regem esse tamen, dubium quia fecerit ipse,
 R ex Gallis dici debeat, anne pater.
 D. QVELINO SENATORI,
 seu Dea, seu Deus est, qui te tam læta parantem

Coniugia, è tristi uix finit ire thoro.

Illa Deæ, iste Dei priuari numine dignus,
Dignus qui Superum cedat ab arcæ procul.

Nam tua uel uirtus, uel castæ uota puellæ,
Materies iusti plena fauoris erat.

Perge Queline tamen, nec tam benè coepta morère,
Finem etiam morbis, Diu statuere suum.

Perge puella simul, nanque ægrotante Quelino
Vix alius toto sanior orbe uir est.

AD PONTICVM.

Nostros, Ponticæ, somniationes
Narro quum tibi, tunc moues cachinnos,
Et hæc plena putas ineptiarum.

Atqui, Ponticæ, somniare nuper
Sic mi contigit, ut mihi uiderer

Omnes diuitias, opes, talenta,
Pactolique, Tagique, possidere,
Esse hæc somnia uera tui negabis?

DE VICTORIA PARTA

aduersus Marchionem Vast. Anno 1544.

Francorum uictas acies Insubria uidit,
Vidit, sed Franci robore freta ducis.

Nanq; uelut quondam Romam oppressere Quirites,
Sic est penè sua Francia uersa manu.

At nunc euersas Aquilas Insubria cernit,
Et colubrus rursus lilia iuncta suis.

Ergò seu uincat, seu cedat Francus, utrinque
Virtutis laudem quòd mereatur, habet.

AD GERMANVM

Valentem.

Ergo Germani uultus uiolabit amœnos

Barba, licet lenis, flauâque, dura tamen?
 Dura equidem, nobis quæ tam cito præripit illas,
 Illas quas Phœbus uellet habere genas.
 Et mediam nobis faciem quæ surripit illam,
 Quam lepor incoluit, cumque lepore iocus.
 Istos barba decet, quibus est sic acta iuuentus
 Ut cænæ tuti sint sub honore comæ.
 At quid non didicit primis Germanus ab annis,
 Quem uicena uidet bruma peracta senem?
 Cede igitur lanugo procul, nisi cesseris, ecce,
 Quod queat inuitam cogere, tonsor habet.

D E F R A N C I S C O

Galliarum Rege.

Vidimus, heu, fratres in mutua bella paratos,
 Vidimus accensas, Martis ubique faces.
 Nunc tamen, ô Superi, placidis allabitur aliis
 A urea perpetuos pax habitura dies.
 Quis porro tanti tibi Gallia muneris author?
 Gallia quo tandem uindice facta tua es?
 Sicut hic superum fauor est, hæc munera Diuum,
 Non sunt hæc cæli munera tota tamen:
 Quippe etiam partem doni sibi uindicat huius,
 Et Rex, & Regis natus uterque tui.
 Roma igitur patriæ Patres numerauerit olim,
 Nos patriæ Patres, & numeremus auum.
 I N P A V L I N V M.
 Paulino quoties condixi, Testile, cœnam,
 Nunquam, quum taceat cætera turba, tacet.
 Nec nisi depositis dapibusque meroque, quiescit.
 Ergo satur, dices, non abit: immo uenit.

IN CAECILIVM.

Quandounque sibi parare amicos
 Optat Cæcilius fideliores,
 Hos solo probat æstimatque censu,
 Nec quenquam colit ut suum libenter
 Virtus unica quem facit beatum,
 Sed cuius titulos superbiores
 Triplex linea vix notare possit:
 Hunc suum uocat, hunc colit libenter,
 Sic seruitur, auare, non amatur.

IN POSTHVMM.

Sæpè quidem uerbo soluis, re Posthume nunquam.
 Quod toties soluis, iam rogo, solue semel.

IN BERGEDVM.

Audes (ô facinus) censoris sumere normam,
 Et semper mœsti uerba sonare senis.
 Audes, ô mores, ô tempora, dicere, quum sis
 Socraticos inter gloria prima canes.
 Sic tamen ô demens, sic inquam, Bergede, ploras,
 Quale rudit uector, pande Silene, tuus,
 Quale gemunt calami crasso tractante bubulco,
 Quale gemit uiridi fulta quadriga rota.
 Denique sic ploras, ut qui tua carmina ridens
 Non legat, inuentus sit, puto, nullus adhuc.

AD IANVM.

Aureolos Paulo uicenos, Iane, dedisti:
 Credita nam qui non reppetit, ille dedit.
 Sed quanuis dederis, quanuis nil inde repositas,
 Aureolos reddet bis tibi, Iane, decem:
 At quando? dices, Græcorum nempe Calendis,
 Quum dederis nummos, credere uerba potes.

IN DAE DALVM.

S eu te seria, seu ioci morantur,
 S eu lites medio foro tueris,
 S eu uicos teris otiosus urbis,
 S eu potes, recitæ sue, ride a sue,
 Cuncta accepta tuo refers parenti,
 Quid si Dædale posthumus fuisses?

DE FRANCISCO VALE-
 sio Galliarum rege.

Quod Franciscæ, tibi iam dudum spondet Olympus,
 Id fors obtulerat nuper amica tibi.
 S alicet ut posset uictorem agnoscere Francum,
 Excusso alterius terra beata iugo.
 T u tamen hæc, (quanuis & magna & certa) tuorum
 N on es dilecto sanguine passus emi.
 E rgò quòd illæfos, ô Rex, seruaueris hostes,
 N emo metum credat, sed pietatis opus.
 P ugnabas etenim nolens pugnare, tuique
 T unc quum hostem nolles uincere, uictor eras.

IN ZOILVM.

B reuem, Zoile, dicis hunc libellum:

O si possit idem omnibus uideri!

AD AMICOS.

H unc quanquam illepidum, & malum libellum,
 V os ô perlepidi mei Sodales,
 Q uæso sumite blandiore uultu,
 D eimde perlegite usque ad umbilicum.
 N am uos id rogat, ille Bæza uester,
 C uius uos animamque, corculumque,
 I'dque me hercule iure possidetis.
 S ed sic perlegite, ô boni Sodales,

Vt nec falsa aliqua eruditionis
 Nostræ opinio, nec mei tuendi
 Cura nominis ulla uos moretur.
 Figatis potius uel hinc, uel illinc,
 Stellulisque, obelisque uirgulisque,
 Cultu splendidus ut decentiore
 Testetur titulo tenus parentem.
 Id uerò mala turba zoilorum,
 Damnabit, fateor, nihilque dicet
 Hic, præter titulum, incum uideri:
 Sed clamet licet, usque, & usque & usque,
 Sit totus uolo uester hic libellus,
 Quum uester quoque sit Poëta totus.

I N P H I L E N E M.

P aruus ille deus minutulusque,
 Cui uates tribuunt & arcum & alas,
 Nuper Gallica permeabat arua,
 Illam quum subito aspiciat Philenem,
 Illam tam terricam & malam Philenem,
 Quæ nostras toties preces
 Contempsit, rigido superba uultu,
 Quæ Cupidinis & facies, & arcum,
 Spreuit hætenus, & sibi negoti
 Cum Cupidine nil fore asserebat.
 Atque perfidiæ suæ inuocabat:
 Testem Castora fratre cum gemello.
 Sed postquam ille deus Cupido paruus,
 E' graui pharetra unam sagittam
 Deprompsit, subito suam Philene
 Mutauit terricam seueritatem.
 O potens Amor, ô leuis Philene!

I N P O A R D U M.

Illam Dorida, bellum illud ac amabile
 S cortillum, & totius lupanaris decus,
 Illam Dorida Poardus ille deperit,
 Senex, metus, edentulus, calvus, putris.
 Hinc urbis omnes usit angulos miser,
 Vno Poardus nec potest stare in loco.
 Rem scilicet curat Poardus publicam.

A D C A N D I D A M.

Es quoties vicina mihi, tunc aestuo totus,
 Vt cum sulphureis ignibus Aetna fremit.
 A te discessi quoties, tunc frigeo totus,
 Vt quum Caucasus sub niue anhelat apex.
 Ergo fas alium te, Candida, dicere solem,
 Vt pote quæ facias aestum, hyememque mihi.

D E E A D E M.

Nuper Candidulam meam salutans,
 Salve, inquam, mea mens, mei & lepôres
 Corculumque meum. Illa tunc disertam,
 Quum sese ciperet mihi probare,
 Salve, inquit, mea mentula. ô disertam
 Et docto bene foeminam cerebro!
 Nam si dicere corculum solemus,
 Cur non dicere mentulam licebit?

D E E A D E M.

Dicite cur arcum, uates, tribuistis Amori,
 Exiguus non est aptus ad arma puer.
 Nempe supercilij nobis sic forma notata est,
 Saepe quod hinc primus concilietur amor.
 Ergo mirari nunc desino, Candida, cur te
 Depeream, sensi tela supercilij.
 Dû facite, ut postquam læsit nil tale mērentem,

Tandem etiam telum sentiat esse mihi.

A D C H L O R I D E M, Q V V M
falsò nuntiatum esset Macutum Pomponium
in Alpibus occubuisse.

A mabo Chloris,ò Chloris Macuto
S ic dilecta meo, uelut Catullo
Q uondam Lesbica, sic Macuto amata,
N a soni ueluti fuit Corinna,
S i demas animum parum pudicum.
A mabo Chloris,ò Chloris Macuti
M agnæ deliciæ, attamen pudicæ.
I ube ad te ueniam ipse lachrymatum,
A dferam tibi quicquid undiquaque
L atet tristitiæ atque tædiorum,
M œrorisque molestiæque, curæ,
A E gritudinis, infacietiarum;
N am noster perijt Macutus ille,
A matus pariter mihi, tibi que.
F leatur pariter mihi, tibi que.
F leamus Chloris,ò Chloris fleamus,
T am durè grauitèr que, ut et nepotum
A udire has lachrymas queant nepotes:
T am largi mque oculis pluamus imbrem
V t communibus obruamus undis
A lpes, Italiâ mque ter sceleratam,
Q uæ meum mihi sustulit Macutum,
E t tuum tibi sustulit Macutum.

A D F I B V L A M C A N D I D A E.

Q uæso fibulula illa, fibula illa
Q uæ pectus domine meæ cœræ;
Q uæ sinum niueum, meâ s que flammæ,
f.ij.

Illos quæ globulos duos rubentes,
 Intra cæca iubes manêre claustra,
 Quæso fibula, ne mihi misello,
 Istis ne miseris meis oællis
 Thesaurum hunc niueum inuidere pergas.
 Nam quid commeruisse, quid patrasse
 Pectus hoc niueum, sinúsque candens,
 Dignum carcere, uinculisque possit?
 Non ærnis, rogo, non iudes, ut illæ
 Mammæ, isti globuli duo laborene
 Luctantes auidè, suóque pulsu
 Testentur sibi non placere claustra?
 Non times, rogo, fibula, ista ne nix
 Liquatur, nimio calore cocta?
 Pergis, fibula? pergis innocentes
 Intra uincula continere mammæ?
 Meas diuitias, opes, talenta,
 Non uis reddere, fibula? at iubebit
 Hoc tandem Venus ipsa: quippe et illam
 Ausa es, pessima, uulnerare nuper,
 Quum Martem cuperet suauari.
 Hæc illa est Cytheræa, quæ iubebit
 Thesaurum hunc oculis meis patère,
 Thesaurum hunc manibus meis patère,
 Quem nunc inuidia premente, ælas,
 Tunc tu, fibulula illa, fibula illa,
 Quæ pectus Dominae meæ tegebas,
 Ipsis sordida sordibus tegêris.

A D C A N D I D A M.

Ergò desinitis micare ocelli?
 Ergò desinitis timere mammæ?

Ista quis uetuit rubere labra?
 Quis istas uetuit genas rubere?
 Vbi illæ faculæ duæ micantes?
 Ille ubi tumor est papillarum?
 Vbi purpura quæ genis sedebat?
 Illa ubi rosa quæ labris nicebat?
 Febris pessima, sanguisuga febris
 Tibi hæc, Candida, sustulit, mihi que:
 Sic, ut candida quæ prius fuisti,
 Ire pallida debeas uocari.

At nos ô Medici quibus tuendos
 Nos dat Iuppiter, otiosus ut sit,
 Ferte pharmaca, quotquot undiquaque
 Mos est transuehere ultimis ab oris:
 Ferte pixidas omnium uniuersas,
 Ferte emplastica, ferte potiones,
 Clysteresque, bolosque, cum trochiscis,
 Butyrumque oleumque, mella, fungos,
 Gummi, lac, adipēsque, cassiamque:
 Nec desit crocus, & fragrans amomum:
 Adsint thura, rosæque cinnamomumque,
 Adsit denique quicquid aut colorem
 Amissum dabit, aut dabit cruorem.
 Quod si quæritis istius laboris
 Vobis præmia quæ futura, dicam:
 Primum hæc gloria, lausque magna uobis
 Erit, pharmaca dum admouetis uni,
 Conseruasse duos, medendo & uni
 Vitam restituisse sic duobus.
 Mille præterea dabo phalæcos,
 Dabo mille elegosque iambicosque:

f.ij.

Vt uos qui miseros duos amantes,
 Mortis eripuistis è barathro,
 Viuatis pariter labore amantum.
 Rubris basia Candidæ à labellis,
 Genis basia Candidæ à rubellis
 Ferent singula singuli, ut ruboris
 Arte uestra, operaque restituti,
 Ipsi commoda prima sentiatis.
 Vos primu nudus manus papillis
 Admonebitis, huius ut tumoris
 Arte uestra, operaque restituti,
 Ipsi commoda prima sentiatis.
 Quod si fortè oculis frui uelitis,
 Permitto id quoque. sed caue te, quæso,
 Ne uos flammea lumina ista fallant:
 Nanque in his habitant Venusque, Amorque,
 Et tela hinc iaciunt Venusque, Amorque:
 Nonne præmia digna, digna merces?
 Ergo, Candida, nunc relinque luctus,
 Et missas face lachrymationes:
 Nanque hæc omnia quæ perisse credis,
 Certè non periere, sed peregrè
 Profecta, incipient breui reuerti.
 Certè restitui cito uidebis,
 Labellis, oculis, genis, papillis,
 Rosas, lumina, purpuram, tumorem.

I N L I G U R I N V M

AE dilis ille Ligurine, qui tua
 Repertus à te nudus est cum coniuge,
 Nil hercle fecit præter officium suum,
 Qui euincere à te rem uoluerit publicam.

AD PEDEM CANDIDÆ.

Ô pes, quem geminæ premunt columnæ,
 Illæ inquam geminæ premunt columnæ,
 Quarum ex arbitrio quiescit illa,
 Quarum ex arbitrio mouetur illa,
 Illa Candida, cuius intra ocellos
 Illa Candida, cuius in papillis
 Omnes deliciæ latent Beæci.

Ô pes candidæ Candidæ, ô tenelle!
 Mi pes, dic mihi tenelle mi pes,
 Qui meam mihi Candidam adferebas,
 Cur meam mihi Candidam abstulisti?
 At saltem decuit profectionem
 Nuntiare mihi, ut uel experirer
 An possem precibus fugam morari,
 Vel tibi comes esset hic meus pes.
 Ô fur pessime, quid tibi imprecabor?
 An nodosa tibi ut podagra cunctos
 Vexet articulos? an ut molestus
 Sic scrupus premat, ut libido nunquam
 Vlla te capiat profectionis?
 At dolere nequis, sæleste, solus,
 Nullos ergo tibi imprecor dolores.
 Non peto quadruplum, (licet teneri
 Vt fur, hac merito actione possis)
 Hoc unum peto, quod mihi abstulisti.
 Redde me mihi, quæso, redde mi pes.
 Mi pes redde mihi meos amores.
 Eam mille tibi, hercle, margaritas,
 S maragdos totidem, ut superbus istis
 Eas diuitijs: dabo phaleucos

Qui te in astra ferant, ubi sublimis
 Inter sidereos micabis ignes.
 S in minus (nec enim genus relictum
 V indiçtæ est aliud) tibi nec unum
 Pedem, ô pes, dederint meæ Camœnæ.

A D Q V A N D A M.

Qualis pruna sinus coniungit sæpe gemella,
 Qualis Apellæa linea ducta manu,
 Tale tibi quiddam læuem discriminat aluum,
 Tale tibi quiddam iungit utrumque femur.
 Immò, fallor ego: nam nulla hic linea prorsus,
 Inque utero pars est nulla pudenda tuo.
 Aurea quânam igitur descendunt parte fluentæ?
 Languidulus quânam parte quiescit amor?
 Hæreo, si qua tamen tibi rimula, rimula si qua est,
 Rimula dispeream ni monogramma tua est.

I N G E L L I A M.

Mæchos dicere quos solemus, illos
 Mauult Gellia filios uocare:
 Nec id iudicio meo imperitè:
 Nam si dicere filios suerunt
 Matres, quos aliquot tulère menses,
 Quos decem minimum tulit per annos,
 Quidni Gellia filios uocabit?

A D C A N D I D A M.

Quum nos Candida mutuis fauillis,
 Communi que uelut calore cocti,
 Vitam urâ per agrum innocentem,
 Vt cum turture, turturilla casto.
 Quî fit innocuos ut hos amores
 Tot doli exagrent calumniarum?
 Hæc est scilicet omnibus statuta

Lex mortalibus, ut perenne nil sit
 Quod gratum: & uicibus suis recurrant
 Voluptasque, dolorque, pax, & ira.
 Ergo hæc, Candida, fortiter feramus,
 Nos, inquam, quibus hæc statuta lex est.
 Ille autem Deus, ille qui famillas
 Nostro in pectore primus excitauit,
 Nec perire potest, nec hos fouere
 Vlo tempore desinet calores.
 Premetur, scio, flamma nostra. quid tum?
 Tanto feruidior futurus ignis.

I N A V L A M.

Quid scæuum damnare Iouem magnæque Dianæ
 Numina, tot precibus sollicitare iuuat?
 S alicet incusas sterilis commercia lecti,
 Et tumidi uelles cernere uentris onus.
 Erras si sterilem: te credis, quippe tulisse
 Vt pueros nequeas, at potes, Aula, uiros.

A D C A N D I D A M
 ex ictero conualescentem.

Vidit te nuper Venus, ô mea Candida, uidit,
 Inuiditque tibi mox inimica Venus.
 Et se quæstæ Deam mortali à corpore unci,
 Binas uicisset quæ tamen una deas,
 Crudelis tandem nati crudelia poscit
 Tela. neget matri tela rogatus Amor?
 Arma parat, cornu stridens uolat acta sagitta,
 Nec tamen hæc iussum missa cucurrit iter.
 Nam simul ac frontis diuinum aspexit honorem,
 Cuspis in obliquum cœpit abire latus.
 Ergo seruata es, sed non tamen unica, quippe

Est Iaculatori sic quoque parva salus:
 Quem simulac uultu spectasses læsa minaci,
 Aut nimis, aut esses acriter ulta satis.

A D G I L L I V M.

Hoc te nomine prædicas beatum
 Gilli, quòd facili fruare amica,
 Et benigna adeo, ut rogata nondum,
 Mox supina cadat, pedesque tollat:
 Sed erras nimium miselle Gilli:
 Nam quæ nil penitus negare nescit,
 Opus, non homines, amat puella:
 Et quæcunque nimis cadit libenter,
 Surgat ista nimis quoque illibenter.

A D C A N D I D A M.

Formosas uideam quum, Candida, sæpe puellas,
 Sæpe mea est, fateor, sollicitata uenus.
 Sed tua, uel peream, castum me reddit imago,
 Et quanuis cupiam, Candida, nolo tamen,

A D E A N D E M.

Quum te nunc dicat populosa Lutetia ciuem,
 Inter me numeres Hedua terra tuos.
 Quum nos tam longum disiunxerit interuallum
 (O Martis semper damna timenda feri!)
 Quæris an absentem te, Candida, sæpe requiram:
 Non ego te quæro, Candida, sed uideo.
 Ipse licet terris inualuat Iuppiter astra,
 Absit ut unquam absit, Candida, quisquis amat.

A D E A N D E M.

Attonitos inter populos quum Cæsaris esset
 Absentis præsens nuper ubique metus,
 Saturnique sequens propius uestigia Mauors,

Iras in toto promeret orbe suas:
 Concordes soli, mea Candida, uiximus ambo,
 Nec fuit hic ulla lite diremptus amor.
 Fallor, an idcirco Martis tibi scæua pepercit
 Ira, quòd es Marti, Candida, ussa Venus?

A D E A N D E M.

Esse quid hoc dicam, quoties sum, Candida, tecum,
 Cur faueat pigro nullus Apollo mihi?
 Discessi quoties, calcem tunc pectore toto,
 Et numeris currant singula uerba suis.
 Nimirum totos exposcis, Phœbe, poëtis:
 Sed totum præsens me mea flamma tenet.

A D S E Q U A N A M D E
eadem Candida.

Ecce iterum nauem prægnans conscendit amica,
 Et dominam, et dominæ, Sequana, perfer onus:
 Perfer, ut incolumes ambo sua littora tangant,
 Siue utero lateat fœmina, siue puer.
 Sic et Yona tibi, et condat Matrõna nomen,
 Et uictis Isaræ sic dominêre uadis.
 Fallor, an in dominam uideo scære procellas?
 O res plena malæ suspicionis amor!
 Mergas, si libeat, nostras, ô Sequana, flammæ,
 Mersa tamen medijs flamma resurget aquis.

A D E A N D E M C A N D I D A M.

Ex quo disiuncti, mea Candida, uiximus ambo,
 Nec tua luminibus sidera ussa meis,
 Hora diem, menscümque dies, annümque moratus
 Mensis, iam canos penè dedere mihi.
 At simulac nobis iterum reddemur uterque,
 Téque mea potiùs, méque fruêre tuo:

*Hora die, Lunaque dies numerabitur una,
 Quaque alijs annus, uix mihi mensis erit.
 Sic tempus præcepta mihi mea tempora reddat,
 Hæc eadem ut reddam, Candida chara, tibi.*

*I N A N D R E A M T I R A Q U E L -
 lum, Senatorem Parhisiuum, alterum nostri se-
 culi Varronem.*

*Est tibi natorum quæ computat agmina coniux,
 Est tibi quæ natos Bibliotheca parit.*

*Fortunate senex! te nulla obliuio mortis,
 Te nunquam totum tollet auara dies.*

*Nanque alia ex illis mox est uentura propago,
 Ex his est pridem gloria nata tibi.*

*Vt uerò pereant illi, illorumque nepotes,
 Hæc tamen incolumus cum patre neptis erit.*

I N S P V R I N N A M.

*Tollendæ cupidus Spurinna prolis,
 Alæ dum superat iugum Pyrenes,
 Diuo porrigat ut præces Iacôbo,
 Inde Alpes quoque præterit niuosas
 Petri ut limina usat atque Pauli:
 Et mox Hadriacum in sinam reflexus
 Diuæ offert sua uota Lauretanæ:
 Inde per mediū maris pericla
 Sacram perueniens ad usque Idumen,
 Sacratum Domini petit sepulchrum.
 Nec contentus adhuc, latrocinantum
 Arenas Arabum sitichosas
 Gibbo permeat insidens cameli,
 Sublimem properans ad usque sinam,
 Et diuæ iugæ sacra Catharinæ.*

Quid profecerit hoc labore quæris?
 Tres natos reperit domum reuersus.

CALLARTIO IVRISCONS.

En senos tibi mitto pippiones,
 Ruris munera rusticana nostri:
 Nostri non penitus tamen, sed olim
 Futuri, nisi fortè me sefellie
 Patronus mea iura qui tuetur,
 Iura tanta quidem, ut nec his ferendis
 Erga sufficiant onusta muli:
 Hos ergò tibi mitto pippiones,
 Obtestorque simul deos deasque,
 Vt senus tibi messibus peractis
 Fas sit ex lepida tua puella,
 Tot natos numerare uagrentes,
 Quot foetus tibi mitto pippientes.

IN BASIVM CANDIDAE.

Vos teneri rores calathos quibus aurea gaudet
 Venus rosarum aspergere,
 Te cannis incluse liquor, qui dulcia condis,
 Mensis secundis fercula.
 Et vos deliciae patrum, caelestia mella,
 Testes apum solertiae.
 Vos ego, uel uobis quicquam si dulcius usquam est,
 Et suxi, et hausi, et imbibì,
 Hesternæ felix nuper quam nocte putarem
 Me basiare Candidam.
 Vos etenim pariter spretis cannisque, rosisque,
 Et aluearium fauis,
 Intra uerna meae constat sedisse labella
 Tenellulae puellulae.

H ei mihi quis nobis hos somnos interrumpit?

Quis gaudij tantum abstulit?

A h Venus, hæc postquam prohibes me carpere uera,
At somniare me sinas.

T H E O D O R V S B E Z A D E S V A
in Candidam & Audebertum beneuolentia.

A best Candida, Beza quid moraris?

A udebertus abest, quid hinc moraris?

T enent Parisij tuos amores,

H abent Aurelij tuos lepores,

E t tu Vezelij manere pergis,

P rocul Candidula que, amoribusque;

E t leporibus, Audebertulo que?

I mmò Vezelij procul ualete,

E t uale pater, & ualete fratres,

N anque Vezelij carere possum,

E t carere parente, & his, & illis,

A t non Candidula, Audebertulo que.

S ed utrum rogo præferam duorum?

V trum inuisere me decet priorem?

A n quenquam tibi, Candida, antepo nam?

A n quenquam anteferam tibi, Audeberte?

Q uid si me in geminas secem ipse partes,

H arum ut altera Candidam reusat,

C urrat altera uersus Audebertum?

A t est Candida sic auara, noui,

V t totum cupiat tenere Bezam,

S ic Bezæ est cupidus sui Audebertus,

B ezæ ut gestiat integro potiri:

A mplector quoque sic & hunc & illam,

Vt totus cupiam vidēre utrunque,
 Integrisque frui integer duobus.
 Præferre attamen alterum necesse est,
 O duram nimium necessitatem!

Sed postquam tamen alterum necesse est,
 Priores tibi de fero, Audeberte:
 Quod si Candida forte conqueratur,
 Quid tum? basiolo tacebit imo.

PONTICVS CORNELIO
 de uxore non ducenda.

Quum uelis uxorem, Corneli, ducere: quæro
 Coniugium placeat qua ratione tibi.
 Scilicet ut deinceps uiuas felicior: atqui
 Fallor ego, aut non hac lege beatus eris.
 Uxor enim aut deformis erit, (tūne, obsecro, talis
 Si tibi sit coniunx iuncta, beatus eris?)
 Aut forma mediocris erit. modus iste, fatemur,
 Optimus, at subito deperit iste modus.
 Aut formosa, ideóque uiris obnoxia mille,
 Et de qua nequeas dicere tota mea est.
 Vt sit casta tamen (nemo si forte rogauit)
 Mille feret natos, tædia mille feret.
 Aut sterilis tecum tardos sic exiget annos,
 Nullus ut è multis sit sine lite dies.
 His addas caput indomitum, menti èmque tenacem,
 Cæteraque à multis quæ didicisse potes.
 Desine sic igitur uitam sperare beatam,
 Sit potius cœlebs & sine lite thorus.
 Hic etenim si qua est felicitis semita uitæ,
 Fœmineas iuxta non latet illa nates.

CORNELIVS PONTICO

de uxore ducenda.

Vxorem cupiam quum ducere, Ponticæ, quæris
 Coniugium placeat qua ratione mihi.
 Deformem nolo, formosam exopto: placebit,
 Si nequeo pulchram, quæ mediocris erit.
 Formosam, dices, alij mox nulle rogabunt,
 At nulli, quanuis sæpe rogata, dabit.
 Forma perit subito mediocris: id ille queratur
 Qui præter formam nil muliebri probat.
 Si dederit natos, natos spectare iuuabit,
 Si sterilis, quid tum? sarcina nostra leuis.
 Cætera quæ narras certè sunt magna, fatemur,
 Est animusque tenax, indomitumque caput.
 Sed sua sunt cunctis connata incommoda rebus,
 Ipsa etiam damnis commoda plena uides.
 Et me miraris uitam sperare beatam,
 Si mihi sit deinceps foemina facta comes?
 Semita uirtutis stricta est, si uera loquuntur.
 Hæc quoque quam quæro, Ponticæ, stricta uia est.

DE PHILLIDE ET DAMONE.

Bis senas hyemes accensus Phillide Danton,
 Pertuleratque faces, pertuleratque gelu.
 Quam tamen ut uidit crudeli funere raptam,
 Attonitus fertur conticuisse diu:
 Et tandem lingua singultibus interrupta,
 Dixisse hæc multis pauca cum lachrymis:
 Felix Damon eras, hæc si tibi fata dedissent,
 Viuere uel uiua, uel moriente mori.
 Dixit, semianimisque cadens per fecit ut ambo
 Corpora sint uno penè cremata rogo.

IN ITALIAM.

Cur Italas urbes Phæbus torrentior urat,

Si quæras fieri qua ratione putem:

Nec uicinia magis quæ Phœbi semita dicam:

Dicere nec mendax quæ solet Astrologus.

Verùm aliud dicam: quod si uis teste probari,

Hoc tibi uel genuino teste probare licet.

Nulla magis tellus pulchris fœcunda puellis,

Italia, nulla est terra beatæ magis.

Hi sunt nimirum quos Phæbus dum uidet ignes,

Credibile est ignes multiplicare suos.

DE COMA CANDIDAE,

ad Zephyrum.

Aura nec nimio æstuans calore,

Aura nec nimio rigore frigans,

Sed uerno comes ire sueta Phæbo.

Aura frigidula, aura mollicella,

Quæ sic lacteolæ meæ puellæ

Crines aureolosque crispulosque

Audax exagitasque, uentilasque,

Ecquid, obsecro, dum per uniuersum

Lætæ perstrepis et uagaris orbem,

Cernis candidulâ meâ puellâ

Tenellum mage delicatulumque?

Sed, quæso, mihi dic et istud Aura,

Dum tu sic temerè hanc comam pererras,

Cininnique agis hinc et inde nodos,

Non times, rogo, ne uel hinc uel illinc

Veloci miser impliceris alâ?

Nam qui tam tenues tibi capilli,

Quæ molles adeo comæ uidentur,

Non sunt, crede mihi, comæ aut capilli,
 Sunt plægæ potius quibus scælestus
 Irrerit miseris Cupido amantes,
 Ut tela tenui sagax Arachne
 Incautas solet occupare muscas.
 Sic me, sic miserum Cupido cepit,
 Sic tu ne caueas peribis, Aura:
 Sed quàm iuauer, ô di, peribis!

IN QVENDAM, AD

Posthumum.

Cincinnatulus ille, cui undulati

Propexique humeros grauant capilli,
 Qui tersa cute, blæsulæque uocæ,
 Qui pætis oculis, graduque molli,
 Et pictis simulat labris puellam,
 Hæri, Posthume, nuptias parabat,
 Quum nequissimus omnium sacerdos,
 Urbanus tamen & factus hercle,
 Vtra sponsus erat, rogare coepit.

COMPARATIO AMAN-

tis cum uenatore.

Dum leporem nuper nemorosa per auia sector,
 Antiquæ in mentem mi rediære facæs.
 Nec mirum, studio quum delectentur eodem,
 Cui Dictynna placet, cui Cytheræa placet.
 Ille etenim leporem secta ur, & iste leporem:
 Res fugitiua lepus, res fugitiua lepos.
 Venator casses, & casses tendit amator,
 Quos sæpe in assum tendit uterque tamen.
 Ex æquo pluuias & uentos spernit uterque,
 Damnosos nutrit stultus uterque canes.

Attamen hoc distant, quòd quum fera sternitur, alter
Præmia solliciti iusta laboris habet.

Tum demum uerò infelix superatur amator,
Quum simulis uictæ præda supina iacet.

IN NUPTIAS IANI GAR-
neri, & Marguaretæ Vranie.

Redde tu mihi Marguareta, redde,
Redde, inquam, mihi, tu puella, Ianum,
Ianum quem uiolenta surpuisti.
At istis malè sit genis rubellis,
Et istis quoque blandulis ocellis,
Et uobis quoque uesculæ papillæ,
Et uobis quoque crispuli capilli,
Meum quæ mihi amiculum abstulistis.
Marguaretula tène? tène deinceps
Ianus delicias suas uocabit,
Et hunc delicias tuas uocabis?
Totus ergò tibi, puella, Ianus
Deinceps & uigilabit & quiescet?
Et si quando fores adibo Iani,
Non confestim aderit uelut solebat,
Sed prodibit anus scælesta tandem,
Herum quæ procul hinc abesse iuret,
Inus quum foueat suos amores?
At Ianum interea foris requiret
Frustrà tota cohors amiculorum:
Quum Ianus tamen aut Labella bella
Miretur simul & suauietur,
Aut tractet, lepidæ salax puellæ
Audaci teretes manu papillas,
Et quantum quoque distet hæc ab illa

Forsan discere curiosus optet.
 At Iani interea ad fores sedebit,
 Frustrà tota cohors amicularum,
 Quum fruare tuo, puella, Iano.
 Et, tanquam iocus hic sit insuavis
 Lucteris simul, & suauieris,
 Meris simul atque blandiariis:
 Donec, deposito furore tandem,
 Ianum suxeris, ô puella nequam,
 Audacemque tamen tuum esse Ianum
 Voce deficiente conqueraris.
 At saltem improba Marguareta, foedus
 Hac tecum liceat ferire lege,
 Ianum fas tibi sit, puella, toto
 Possidère die: frui in tenebris
 Mihi saltem liceat, puella, Iano.
 Fallor, an tibi plus placent tenebræ?
 Immò uis pariter diem atque noctem?
 Et dat ille tibi diem atque noctem?
 Nocte sit tuus ergò, sitque luce,
 Dum, Iani unius in locum, quotannis
 Des nobis alios, puella, Ianos.

L V T E T I A E,

ROBERTO STEPHANO RE-
 GIO TYPOGRAPHO, ET SI-
 BI CONRADVS BADIVS EX-
 CVDEBAT, IDIBVS IVLII.

M. D. XLVIII.

